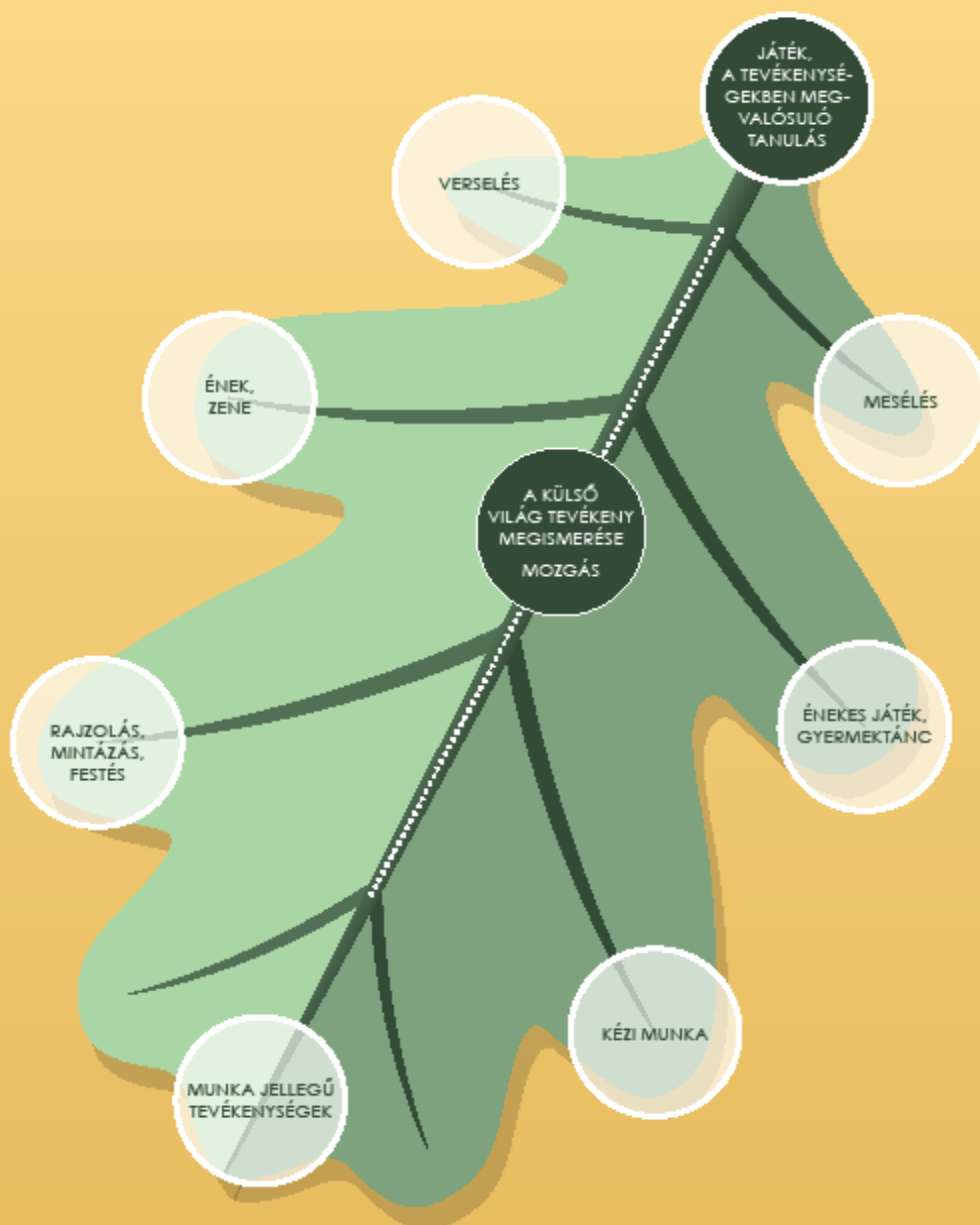

A Kolozsvár Utcai Óvoda Pedagógiai Programja

- AZ EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD ALAKÍTÁSA
- AZ ÉRZELMI, AZ ERKÖLCSI ÉS AZ ÉRTÉKORIENTÁLT KÖZÖSSÉGI NEVELÉS
- AZ ANYANYELVI, AZ ÉRTELMI FEJLESZTÉS ÉS NEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSA

“Engem ne emeljen a magasba senki,
Ha nem tud addig tartani,
Míg tényleg megnövök.
Guggoljon ide mellém,
Ha nem csak hallani,
De érteni akar,
Hogy közel legyen
A szívdobogásunk.”

(Birtalan Ferenc)

TARTALOMJEGYZÉK

1. AZ ÓVODA ADATAI.....	4
2. HELYZETKÉP AZ ÓVODARÓL	5
3. A PROGRAM ALAPELVEI, CÉLJAI, FELADATAI	7
3.1. Alapelveink.....	7
3.2. Céljaink.....	7
3.3. Feladataink.....	8
3.4. A program rendszerábrája	9
4. GYERMEKKÉPÜNK, NEVELÉSI FILOZÓFIÁNK	10
4.1. Gyermekképünk.....	10
4.2. Nevelési filozófiánk, óvodaképünk	10
5. A NEVELÉS FELADATAI.....	11
5.1. Az egészséges életmód alakítása	11
5.2. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés	16
6. AZ ANYANYELVI, AZ ÉRTELMI FEJLESZTÉS ÉS NEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSA	21
6.1. Játék, a tevékenységekben megvalósuló tanulás:.....	21
6.2. A külső világ tevékeny megismerése	26
6.3. Mozgás.....	31
6.4. Verselés, mesélés.....	35
6.5. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	38
6.6. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka	42
6.7. Munka jellegű tevékenységek	46
7. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI	51
7.1. Személyi feltételek	51
7.2. Tárgyi feltételek.....	51
7.3. Szervezeti és időkeretek	52
7.3.1. Napirend javaslat.....	53
7.3.2. Javaslat a gyermekek hetirendjének elkészítéséhez.....	55
7.3.3. Az óvodai élet tevékenységi formáinak keretet adó jeles napok, hagyományok, ünnepek.....	56
8. SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEKEK ÓVODAI NEVELÉSE...	57
8.1. A befogadó szemlélet alapelvei.....	57
8.2. Céljaink.....	57
8.3. Az integrálás lehetőségének további feltételei	58
8.4. Az integrálás általános elvei az óvodában.....	58
8.5. Sérülésspecifikus fejlesztés elvei, feladatai.....	60
8.6. Egyéni fejlesztési terv.....	61
8.7. Tehetséggondozás:.....	62
9. AZ ÓVODA GYERMEKVÉDELMI FELADATAI.....	63

10. AZ ÓVODA KULCSFONTOSSÁGÚ KAPCSOLATAI	65
10.1. Az óvoda és a család.....	65
10.2. Az óvoda és a bölcsőde	67
10.3. Az óvoda és az iskola	67
10.4. Az óvoda egyéb kapcsolatai	67
Érvényességnyilatkozat.....	68
Legitimációs záradék.....	69
Felhasznált irodalom:	70
Melléklet.....	73
1. Jegyzék az óvodák minimum eszközkészletéhez.....	73

1. AZ ÓVODA ADATAI

Az intézmény neve:

Kolozsvár Utcai Óvoda

Címe:

1028 Budapest, Kolozsvár utca 15-19.

Telefon / Fax:

275- 72-03

275-72-04

Az intézmény fenntartója:

Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat

Címe:

1024 Budapest, Mechwart liget 1.

Telefon:

212-52-91

Tagintézménye:

1029 Budapest, Máriaremetei út 185.

Telefon: 376-50-34

Óvodai csoportok száma: 6

Gyermekek férőhely: 176 fő

Alapító okirat száma: 306/1997. (VII. 1.) módosítva: XIII/210-2/2020.

A programot benyújtotta az intézmény vezetője és a Kolozsvár Utcai Óvoda nevelőtestülete

2. HELYZETKÉP AZ ÓVODÁRÓL

Budapest peremvidékén két szomszédos völgyben fekszik Pesthidegkút, melyeket egymástól a 329 m magas Várhegy választ el. A várossá alakulás szempontjából döntő fontosságú esemény volt az 1950-es esztendő. Ekkor szűnt meg Pesthidegkút több száz éves önálló élete, és beolvadt Budapest II. kerületének közigazgatásába.

Hidegkút Budapesthez csatolásával az egykori telepek lakóinak száma gyors növekedésnek indult. Óvodákra nagy szükség volt, hiszen az új lakók legtöbbször fiatal, családos dolgozó.

1969-70-ben adták át az iskolából átalakított Máriaremetei úti óvodát.

A Kolozsvár utcai óvoda 1995-ben készült el.

Épületeink változatos képet mutatnak.

Központi intézményünk a Kolozsvár utcai három csoportos óvoda. Az épület külső és belső képe a korszerű óvodai nevelés szellemében készült, egyedi belsőépítészeti megoldásokkal, melyre a természetes anyagok felhasználása a jellemző.

A Máriaremetei út 185. szám alatti óvoda három csoporttal üzemel. Az épület úgy helyezkedik el a saroktelken, hogy a főútvonal forgalma nem zavarja az itt folyó munkát, szeretetteljes légkört.

Óvodáink környezetében jellemzőek a zöldövezeti, családi házak. Az itt élők zömmel nagycsaládosok, a vállalkozói és értelmiségi rétegből.

Az épületek fekvése, kertje számos érdekes és különleges megfigyelésre ad lehetőséget. Az erdőt rendszeresen járjuk, évszakhoz kapcsolódó és alkalmi megfigyeléseket, kísérleteket végzünk.

Pedagógiai programunk az Óvodai nevelés országos alapprogramja alapján, minősített óvodai programok felhasználásával készült.

3. A PROGRAM ALAPELVEI, CÉLJAI, FELADATAI

3.1. Alapelveink

A kisgyermeknek játékos környezet- és természetismeret keretében gyűjtsenek minél több saját tapasztalatot, élményt.

Nyugodt, családi, biztonságot nyújtó szeretetteljes légkör megteremtése, amelyben a játéka a legnagyobb szerep.

Olyan hátrányt csökkentő nevelési feladatok, tevékenységek beépítése az óvoda mindennapjaiba, amelyek elősegítik a szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek differenciált fejlesztését, megteremtik számukra az esélyegyenlőség megszerzését.

A gyermekek mindenekfelett álló érdekének érvényesítése, a másság elfogadása, valamint minden gyermeknek egyenlő esély megteremtése a színvonalas nevelésre.

Az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai intézkedéseknek a gyermek személyiségéhez kell igazodniuk.

3.2. Céljaink

A mi óvodánk célja a gyermeki szükséglet kielégítése, helyi adottságainkat figyelembe véve, a családdal szorosan együttműködve derűs, harmonikus, kiegyensúlyozott légkörben a gyermek testi, lelki, értelmi, szociális, egyéni és életkorspecifikus fejlődésének megteremtése. Közvetetten segítsük a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig az iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését. A fenntarthatóságra nevelés érdekében kialakítsuk a gyermeknek a környezet szépségei iránti pozitív érzelmi kötődését (rácsodálkozás, gyönyörködés, megóvás), valamint pedagógiai tevékenységrendszerünkkel és a tárgyi környezet biztosításával a gyermekek környezettudatos magatartásának alakítását. Külön figyelmet fordítunk az egyéni sajátosságokra, az eltérő fejlődési ütemre. Olyan tapasztalatok, élmények nyújtása, amelyek során a gyermekek életkoruknak, fejlettségüknek megfelelően képesek tájékozódni az őket körülvevő természeti és tárgyi világban. Az egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelés biztosítása, a meglévő hátrányok csökkentése valamennyi óvodai ellátásban részesülő gyermek számára.

3.3. Feladataink

Óvodai nevelőmunkánk alapvető feladata a gyermekek személyiségfejlesztése. Nyitottságukra építve a nemzeti kulturális identitástudat, a keresztény kulturális értékek megismertetése.

A környezeti nevelésben rejlő komplex műveltség tartalmak összehangolása.

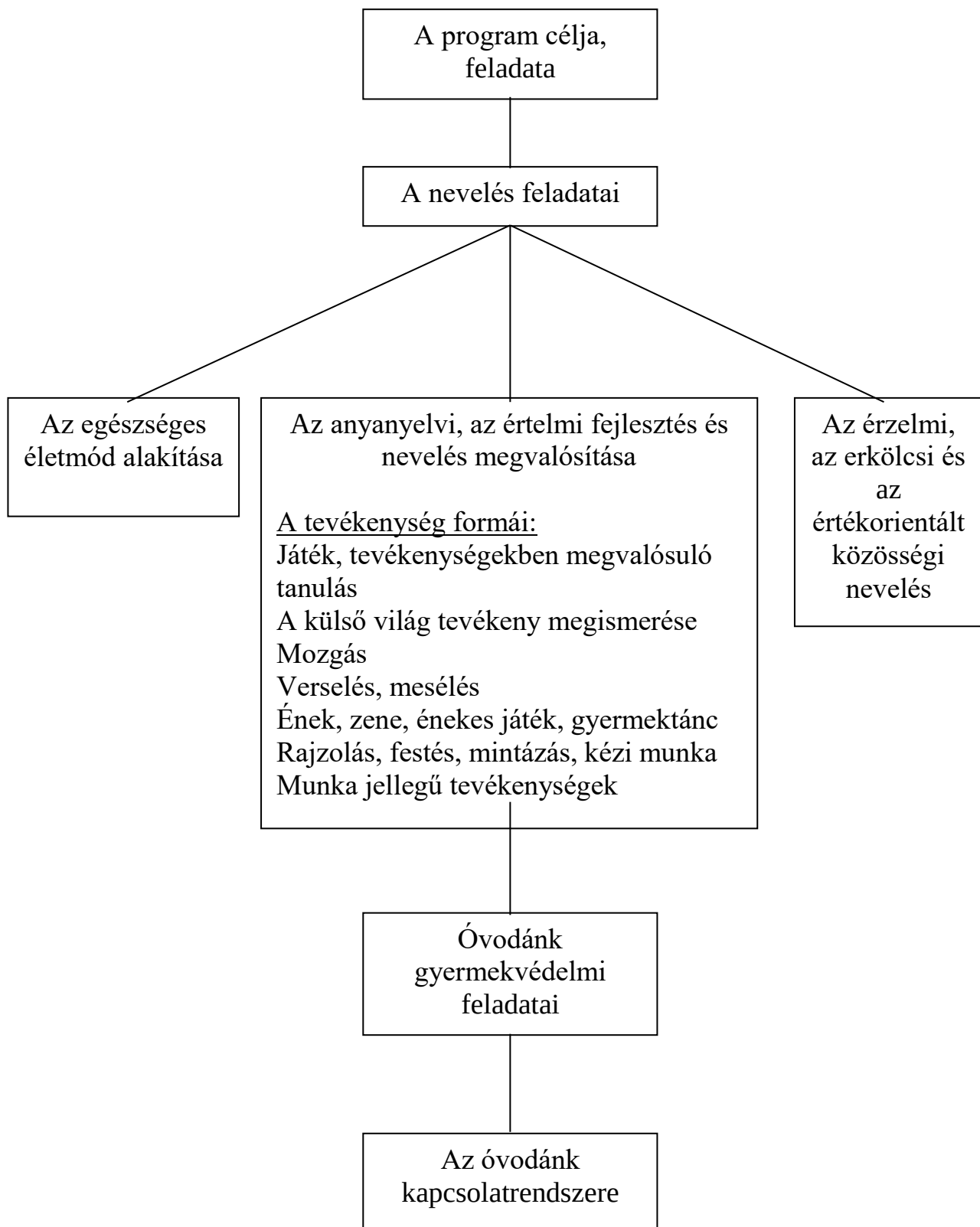
Az egészséges életmódra nevelés keretében a testi szükségletek kielégítése, az egészséges életvitel igényének alakítása. A mindennapos edzés (torna) során célunk a gyermekek erőnlétének alapozása, harmonikus testi-lelki fejlődésének elősegítése, alkalmazkodó képességének fejlesztése.

Az érzelmi nevelés keretében az erkölcsi, szociális, az esztétikai és az intellektuális érzelmek alakítása,

Az értelmi nevelés keretében az anyanyelv és kommunikáció alakítása, az értelmi képességek és a kreativitás fejlesztése.

A migráns gyermekek nyelvi nevelése, valamint a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségének biztosítása.

3.4. A program rendszerábrája

4. GYERMEKKÉPÜNK, NEVELÉSI FILOZÓFIÁNK

4.1. Gyermekképünk

Az óvodáskorú gyermek alapvető sajátossága, hogy játékain és az őt körülvevő személyi és tárgyi környezet hatásain keresztül olyan élményekhez, ismeretekhez jut, amelyek biztosítják érzelmi és értelmi fejlődését. Nevelőmunkánk során - a szülői háttérrel együttműködve - arra törekszünk, hogy a gyermek testileg - lelkileg harmóniában élve fejlődjön. Óvodai nevelésünk gyermekközpontú, a gyermek egyéni érési folyamatához és egyénenként változó testi és lelki szükségleteihez igazított fejlesztés, melyben személyiségük szabadon kibontakozhat. Arra törekszünk, hogy a gyermekek egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljenek, meglévő hátrányaik csökkenjenek.

Általános célunk a gyermekek személyiségfejlesztése, nevelésük illeszkedjen a magyar értékrendhez.

4.2. Nevelési filozófiánk, óvodaképünk

A mi óvodánkban - helyi adottságainkat figyelembe véve, a családdal szorosan együttműködve - **derűs, harmonikus, szeretetteljes, kiegyensúlyozott légkörben** biztosítjuk a gyermekek testi, lelki, értelmi, szociális, egyéni és életkorspecifikus fejlődését.

Kialakítjuk a gyermeknek a **környezet szépségei** iránti pozitív érzelmi kötődését (rácsodálkozás, gyönyörködés, megóvás). Valljuk, hogy az óvodáskorú gyermek életkori sajátosságából fakadóan a **játékon** keresztül jut olyan **élményekhez, ismeretekhez**, amelyek biztosítják **érzelmi és értelmi fejlődését**. Külön figyelmet fordítunk az egyéni sajátosságokra, az eltérő fejlődési ütemre.

Célunk olyan tapasztalatok, élmények nyújtása, amelyek során a gyermekek életkoruknak, fejlettségüknek megfelelően tájékozódni tudjanak az őket körülvevő természeti és tárgyi világban.

Óvodai nevelésünk **gyermekközpontú**, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszük, biztosítva minden gyermek számára az egyenlő hozzáférést, valamint **az emberi értékek** közvetítését.

A nevelés csak **szeretetteljes légkörben** lehet eredményes, az érzelmi biztonságot az óvodapedagógus óvó-védő gondoskodása jelenti. Fontos számunkra a **családdal, szülőkkel való jó kapcsolat** kialakítása, hogy igazán partnerek lehessünk a nevelésben.

5. A NEVELÉS FELADATAI

5.1. Az egészséges életmód alakítása

Céljaink

- Az egészséges életvitel, helyes életritmus igényének megalapozása és alakítása
- Harmonikus testi és lelki fejlődés elősegítése
- Az egészséges, biztonságos, barátságos környezet kialakítása

Feladataink

- A gyermekek gondozása, testi-lelki szükségleteik, harmonikus, összerendezett mozgásuk fejlődésének elősegítése
- Az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása
- A gyermekek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges, egészséges és biztonságos környezet biztosítása
- A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása
- A megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve - speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi nevelési feladatok ellátása

A gyermekek gondozása, testi-lelki szükségleteik, harmonikus, összerendezett mozgásuk fejlődésének elősegítése

A test ápolása fontos a gyermek testi fejlődése és egészségének megőrzése szempontjából, valamint jelentős szerepet játszik a helyes életmód megalapozásában. A gondozásban a család és óvoda együttműködése nélkülözhetetlen. A gyermek gondozásának alapja az óvónő és gyermek közötti meghitt, megértő viszony, valamint a kapcsolatukat jellemző pozitív attitűd. Az óvónő őszinte és hiteles viselkedése, tapintata elfogadása mellett ismerhetők meg a gyermek igényei, családból hozott szokásai. Arra törekszünk, hogy a gyermekek egyre önállóbban elégítsék ki szükségleteiket. A beszoktatás ideje alatt a gyermekekkel együtt végezzük a teendőket, hogy megtanulhassák a helyes testápolási szokásokat és ezek helyes sorrendjét. Az egy csoportban dolgozó óvónők és dajkák a szükségleteket kielégítő szokások pontos menetében, az azonos gyakoroltatás érdekében összehangoltak legyenek.

A mindennapi szabad mozgás, edzés fontos az egészség megőrzéséhez és kedvezően befolyásolja az egész szervezet fejlődését. A levegő, a víz, a napfény együttes hatása biztosítja a gyermekek testi edzettségét. Ennek érdekében sok időt töltünk a szabadban - tavasztól ősziig az időjárástól függően délután is -, amelynek során óvjuk őket a tűző napsütéstől. A szabadban való fürdést, zuhanyozást igen nagy körültekintéssel végezzük. Minden esetben figyelembe vesszük a gyermekek egyéni érzékenységet, ebből adódóan a vizes edzés mindenkor önkéntes. Változatos mozgási lehetőségeket nyújt a kerékpározás, rollerezés, téli időszakban a szánkózás, csúszkálás.

Az egészséges életmód, a testápolás, tisztálkodás, az étkezés, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása

A testápolás a gyermekek egészségének védelmét, tisztaságigényének kialakítását, testük, ruházatuk gondozását szolgálja. Különös gonddal védjük a gyermekek érzékszerveit. A bőrápoláshoz, a hajápoláshoz, a fogmosáshoz, az orr tisztántartásához, a WC-használathoz megteremtjük a megfelelő feltételeket, oly módon, hogy elegendő időt és eszközt biztosítunk, és arra törekszünk, hogy mindez nyugodt, kiegyensúlyozott, türelmes légkörben valósulhasson meg. Így nyílik lehetőség arra, hogy a gyermekek fokozatosan, önállóan végezhesék ezeket a teendőket és mindez igényükké váljon.

A szülőkkel és gyermekekkel való ismerkedés során (anamnézis lap) feltárjuk a gyermekek egészségi állapotát, egyéni érzékenységet (gyógyszer, allergia, stb.), ill. a ritka és különleges ellátást igénylő betegségeket. Az óvodában megbetegedett gyermeket fokozott gondoskodással vesszük körül és azonnal értesítjük a szülőt.

3-4 éves gyermeknél még gyakori az alvás alatti bepisítés. Ennek oka általában pszichés eredetű, igen nagy tapintattal kezeljük. A szülők segítségével megpróbáljuk feltárni a lehetséges okokat. A feltárás után ezek kiküszöbölésével tudunk eredményt elérni.

A gyermekek tápanyagszükségletük háromnegyed részét az óvodában kapják. A kellő változatosság biztosítása érdekében a szülőket tájékoztatjuk a heti étrendről.

A korszerű táplálkozás népszerűsítésére a

zöldség-, gyümölcs-, tejtermékek fogyasztására, illetve a magas cukortartalmú ételek, italok, magas sótartalmú, telített zsírtartalmú ételek fogyasztásának csökkentésére ösztönözzük a szülőket)

A tízórait folyamatos étkezés keretében fogyasztják el a gyermekek. Az ebédet és uzsonnát kötött időben, a napirend szerint szervezzük, de figyelembe vesszük a gyermekek étkezési tempóját. A gyermekek különböző táplálkozási szokásait a szülők segítségével (anamnézis lap) ismerjük meg. Kellő megértéssel fogadjuk a kezdeti étvágytalanságot, válogatást. Később ösztönözzük a gyermekeket, de nem kényszerítjük az ételek elfogyasztására. Biztosítjuk, hogy a nap bármely szakában ihassanak.

Óvodánkban arra törekszünk - a szülőket meggyőzve -, hogy a gyermeket az időjárásnak megfelelően, rétegesen, kényelmesen, praktikusán öltöztessék. Az óvoda tisztaságának megőrzése érdekében kötelező a váltócipő használata, amelynél elsődleges szempont, hogy egészséges, kényelmes viselet legyen. Minden gyermek számára javasolt egy garnitúra tartalék fehérnemű. A tornaruha használata kötelező, amelyet a szülők biztosítanak gyermekük számára, tetszésük szerint.

A pihenésnek és alvásnak az óvodáskorú gyermek napirendjében nagyon fontos szerepe van. Az alváshoz, a nyugodt pihenéshez tiszta levegőre van szükség, ezért lefekvés előtt alaposan kiszellőztetjük a szobát. A nyugodt pihenés feltétele a csend. Mesével, énekkel, altatók dúdolásával biztosítjuk az elalváshoz elengedhetetlen, meghitt hangulatot. A gyermekek pihenési szokásait tiszteletben tartjuk. Különböző az alvásigényük, ezért egy óra nyugodt pihenés után, lehetőség szerint a nem alvó (5-6-7 éves) gyermekek felkelhetnek és csendes tevékenységgel tölthetik el a pihenés hátralévő idejét. A nyári hónapokban az iskolába felvett gyermekeknek lehetőséget biztosítunk arra, hogy csak akkor pihenjenek, ha külön igényük van rá. Ezzel felkészítjük őket az iskolai napirend szerinti életre.

Táplálékallergiás gyermekek szükségletük szerinti ellátása a szállító konyha és a fenntartó segítségével (eljárásrend szerinti!)

A gyermekek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása

Az egészséges életmód alakításának színterei:

- az óvoda udvara
- a csoportszobák
- a kiszolgáló helyiségek, mosdók, öltözők

Az óvoda egyik fontosabb fejlesztési tere az óvodakert. Úgy alakítottuk ki, hogy nincs a csoportoknak állandó helye, a három korcsoport együtt játszik. A gyermekeket arra szoktatjuk, hogy más csoport óvónőjéhez is bizalommal forduljanak problémáikkal. A kertben található árnyékos és napos, füves, betonos és gumitéglás játszórész. A mozgásfejlesztő eszközök különböző típusú mozgásokhoz adnak lehetőséget. A nyári időszakban mintázó, rajzoló, kézi munka asztalokat biztosítunk a gyermekek számára. A kertben ivókút, illetve higiénikus tárolással elkészített ivóvíz biztosítja, hogy a gyermekek igényük szerint ihassanak.

A több funkciót betöltő csoportszobát alkalmassá tesszük a szabad játékra, szervezett tevékenységek végzésére, az étkezésre, az alvásra és pihenésre. A csoportszobák barátságossá, otthonossá tétele, a gyermekek jó közérzetének biztosítása és esztétikai érzékük fejlesztése miatt is fontos. A természetes világítás felhasználása céljából az ablakokat szabadon hagyjuk. A többféle játéktevékenység zavartalanságát elkülönített csoportszoba részekkel biztosítjuk. Babaszobát, babakonyhát rendezünk be, ahol a szerepjátékok nagy része zajlik. A mesesarok vagy -szőnyeg meghitt perceknek, a napi meséléseknek, dramatikus játékoknak, bábozásoknak a színtere.

Az öltözőben minden gyermeknek külön ruha- és cipőtartó polca, illetve zsákja van, ahová - egy idő után önállóan - helyezhetik el ruhájukat. Itt található a szülők számára a hirdetőtábla, ahol az aktuális tudnivalókról, a csoport terveiről, az elért eredményekről kapnak tájékoztatást.

A mosdóban megfelelő méretű eszközök segítik a testi szükségletek kielégítését. A WC-ket válaszfal és függöny határolja, biztosítva ezen dolog intimitását.

Az óvoda helyiségeinek, udvarának berendezését azonos szemléletmód szabályozza.

Mindannyiunk szerint nagyon fontos az összhang megteremtése, amely tükrözi óvodánk sajátos hangulatát. Az egészséges és harmonikus élettér így szolgálja programunk célkitűzéseinek megvalósítását, benne a gyermekek egészséges testi és lelki fejlesztésének lehetőségét.

A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása

Nevelési gyakorlatunkban arra törekszünk, hogy a gyermekek megismerjék természeti és társadalmi környezetünk értékeit. Fontos számunkra közvetlen környezetünk megismerése, a kötődés kialakítása. A környezettudatos életvitel megalapozásához szükséges szokások és viselkedési formák kialakítása érdekében kiemelten foglalkozunk a komposztálással, szelektív hulladékgyűjtéssel, a takarékosagra neveléssel, a természet- és környezetvédelemmel.

Rendszerességgel és folyamatosan minden évszakban kirándulunk, amelynek célja a természet megszerettetése és egy másfajta gondolkodásmód kialakítása.

Óvodáink mindegyike rendelkezik a „Madárbarát kertcémmel. Mindennapi életünket színesítik a zöld jeles napok hagyományos megünneplése.

A fejlődés várható eredménye

3-4 éves korban

- Kis segítséggel tudnak szappannal kezét, arcot mosni, használják a körömkefét és fésűt, szárazra törlik kezüket, arcukat
- WC-használat után tudják használni a WC-papírt, a WC-t segítséggel lehúzzák
- Segítséggel figyelmeztetésre használják a zsebkendőt
- Étkezés után segítséggel tudnak fogat mosni
- Tudják az önkiszolgálás különböző műveleteit. Az edényeket, evőeszközöket (kanál, villa) önállóan kiválasztják és helyezik el az asztalokon a megfelelő helyre
- Tudnak önállóan étkezni, enni, inni kérni, helyesen használják a szalvétát
- Ruhájukat önállóan le, és segítséggel fel tudják venni
- Képesek cipőjük önálló le- és felhúzására
- A különféle eszközöket, játékokat, önállóan elveszik, és használat után a helyére teszik

4-5 éves korban

- Képesek önállóan tisztálkodni, kezét mosni, WC-használat után, étkezés előtt, kezüket szennyező tevékenység után. Kis segítséggel használják a körömkefét, ruhájuk ujját le- és feltűrik
- A hosszú hajúak segítséggel fésülködnek
- Képesek önállóan fogat mosni és tisztán tartani a fogápoló eszközöket
- Tudják használni a zsebkendőt köhögéskor, tüsszentéskor
- Étkezéskor önállóan képesek megítélni, hogy mennyi ételt tudnak elfogyasztani
- Segítséggel töltenek folyadékot a kancsóból
- Megfelelően tudják használni a kanalat és villát, próbálkoznak a késsel-villával történő étkezéssel
- Tudnak csukott szájjal rágni, tisztán étkezni, a szalvétát felszólítás nélkül használják
- Étkezés közben ügyelnek az asztal és a környezet rendjére
- Kis segítséggel öltözködnek
- Cipőjüket be tudják fűzni, és segítséggel megpróbálják bekötni
- Képesek saját holmijukra vigyázni
- Játékaikat, foglalkozási eszközeiket rendben tartják

5-6-7 éves korban

- A testápolási szokásoknak megfelelően a gyermekek teljesen önállóan felszólítás nélkül tudnak tisztálkodni, fogat mosni, fésülni
- A tisztálkodási eszközökre vigyáznak, helyre teszik azokat
- Vigyáznak a mosdó rendjére
- Képesek zsebkendőjük önálló használatára köhögéskor, tüsszentéskor egyaránt
- Szükség szerint önállóan tudnak tölteni a kancsóból
- Készség szinten használják a kanalat, villát, kést
- Képesek esztétikusan teríteni, tudják a terítés helyes sorrendjét
- Higiénikusan, kulturáltan étkeznek, étkezés közben csendesen beszélgetnek
- Teljesen önállóan öltözködnek, önállóan befűzik, bekötik cipőjüket
- Ruhájukat esztétikusan, összehajtva helyezik polcukra
- Képesek környezetükben mindenütt rendet tartani
- Ügyelnek saját külsejükre, melyben megjelenik a szépre, ízlésesre való törekvés

5.2. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

A XXI. században különösen fontossá vált, hogy megbízható, állandó értékeket közvetítsünk a gyermekek felé.

A gyermekeknek szükségük van korlátokra, szabályokra személyiségük megtartása mellett. Nevelőtestületünk fontosnak tartja közös értékek megfogalmazását, ennek alapja az 5 emberi érték:

1. Erkölcs/Becsület
2. Igazság
3. Béke
4. Szeretet
5. Erőszakmentesség

Céljaink

- Az óvodáskorú gyermek harmonikus fejlődésének elősegítése, az érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör megteremtése
- A gyermeki személyiség sokoldalú fejlesztése, testi-lelki szükségleteinek kielégítése
- A csoport szokásai, szabályai alapján olyan tulajdonságok, képességek kibontakoztatása, amely figyelembe veszi és pozitív módon alakítja a gyermekek egyéni és társas kapcsolatait

Feladataink

- A gyermekek erkölcsi-szociális, esztétikai és intellektuális érzelmeinek, éntudatának, önkifejező törekvéseinek alakítása
- Szeretetteljes, biztonságos, derűs, kiegyensúlyozott, családi légkörbiztosítása a beszoktatástól az óvodáskor végéig
- A pozitív attitűdű érzelmekre épülő felnőtt-gyermek, gyermek-gyermek kapcsolat formálása, erősítése

A gyermekek erkölcsi-szociális, esztétikai és intellektuális érzelmeinek, éntudatának, önkifejező törekvéseinek alakítása

Óvodáink valamennyi dolgozója arra törekszik, hogy a gyermekek számára megteremtsük a kiegyensúlyozott, derűs, harmonikus, szeretetteljes, érzelmi biztonságot nyújtó légkört, biztosítsuk a közös élmények, tevékenységek lehetőségét. A szocializáció szempontjából nagy jelentősége van a közösen szerzett élményeknek, az együtt végzett tevékenységek gyakorlásának. Ezek az együttes örömök erősítik, fejlesztik a gyermekek erkölcsi tulajdonságait (együttérzés, segítőkészség, őszinteség, önzetlenség, figyelmesség, igazmondás), és akarataikat (ezen belül: önállóságukat, önfelegyelmüket, kitartásukat, feladattudatukat, szabálytudatukat), valamint megalapozzák szokás- és normarendszerét. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekekkel speciális felkészültségű szakember - pszichológus, logopédus, fejlesztő pedagógus - foglalkozik.

A gyermekek harmonikus testi-lelki fejlődésének elősegítése a mindennapos edzés során, az erőnlét, alkalmazkodó képesség fejlesztésével.

Olyan óvodai légkör megteremtése, amely hozzájárul és segíti a társas kapcsolatok kialakulását, a természetes, társas együttélés szabályainak meghatározásával és gyakorlásával.

Önálló helyzetmegoldásokra készítés, amelyen keresztül érvényesül és fejlődik a gyermek énképe, önismerete, önértékelése és teret enged önérvényesítő törekvéseinek.

Az óvónő személyes példáján keresztül az erkölcsi értékek alakítása: a jó-rossz felismerése, az őszinteség, igazságosság, gyengébb védelme, segítése.

Szeretetre, tiszteletre, megbecsülésre és annak elfogadására, megértésére nevelés, hogy az emberek különböznek egymástól.

Gondozási feladataink közül a gyermek esztétikus, rendezett külsejének biztosítása, az erre való igény kialakítása.

Mozgáshoz kapcsolódó feladataink közül a harmonikus, esztétikus, összerendezett mozgás fejlesztése.

A gyermek egészséges, esztétikus környezetének biztosítása segítse szépérzékének, ízlésformálásának kialakulását.

A természeti, emberi, tárgyi környezet megismerésekor vegyék észre a szépet és a csúnyát.

Ismerjék meg szűkebb és tágabb környezetüket, amely a szülőföldre való kötődés alapja, valamint a hazaszeretet érzelmi megalapozása.

A gyermek kíváncsiságára, utánzási kedvére építve értelmi képességeinek tanulási vágyának fejlesztése.

A folyamatosan szerzett tapasztalatok, ismeretek feldolgozása során az egyszerű gondolkodási műveletek: érzékelés, észlelés, figyelem, képzelet, emlékezet fejlesztése.

A beszélgetések, mesék, versek erősítsék a gyermek kommunikációs aktivitását, élménybefogadóból élményátadóvá váljon.

Szeretetteljes, biztonságos, derűs, állandó értékrendet közvetítő családi légkör biztosítása a beszoktatástól az óvodáskor végéig

Az óvodáskorú gyermeket az érzelemvezérelt magatartás jellemzi. Személyiségén keresztül az érzelmek dominálnak, ezért óvodánkban fontosnak tartjuk a barátságos, biztonságos, családi légkör megteremtését. A beszoktatás folyamatában arra törekszünk, hogy ez minél zökkenőmentesebb legyen. Az óvodába való beiratkozásnál találkozunk először a szülőkkel és gyermekekkel, s már ekkor lehetőséget biztosítunk arra, hogy benézdhessenek a csoportszobába, körbejárhassák az óvodát kívül, belül.

Hagyományosan az óvodába lépés előtt mindkét óvónő meglátogatja a gyermeket otthonában, ahol a gyermek választhatja ki saját leendő jelét, ismerkedünk, beszélgetünk. Igény szerint lehetőséget adunk arra, hogy az óvodába lépés fokozatosan történjen, szülő-gyermek együtt ismerkedjen meg az óvodai élet szokásrendjével. A gyermekek magukkal hozhatják kedves tárgyaikat, játékaikat. Megismertetjük őket a csoportszoba játékaival, a testápolásnál és az étkezésnél szokásos eszközökkel és azok használatával. Már a beszoktatás ideje alatt játékos formában kezdeményezzük a különböző tevékenységek gyakorlását, különös figyelmet szentelve az eltérő tempóra, képességekre.

A nehezen beilleszkedő gyermekeket sok szeretettel, figyelemmel vesszük körül. Egyéni törődéssel, kedvességgel, dallal, ölbeli játékkal nyugtatjuk meg. Lefekvésnél különös figyelmet fordítunk a meleg, bensőséges kapcsolatra (mesélés, simogatás, betakargatás). Lehetőséget biztosítunk a testvéreknek az igény szerinti együttlétre. Az idősebb gyermekek segítik a kisebbeket a mosdóban (fésülködés), öltözöben (ruha megigazítása, cipőkötés).

Óvodánk célja a családi légkör kialakítása, fenntartása, amelyek pozitívan hatnak a társas kapcsolatok alakulására. Mindezek eléréséhez törekszünk olyan tevékeny életet, közös élményeket nyújtani, amely segíti a gyermekek együttműködését, alakítja egymáshoz való viszonyukat.

A pozitív töltésű érzelmekre épülő felnőtt-gyermek, gyermek-gyermek kapcsolat formálása, erősítése

Óvodai nevelésünk alapja a gyermek iránti szeretet. Az óvoda felnőtt közössége (az óvoda valamennyi alkalmazottja) is alakítja a gyermek pozitív kapcsolatait. A gyermeki magatartás alakulásának modellértékű szempontja az óvodapedagógus és az óvoda más dolgozóinak kommunikációja, bánásmódja és viselkedése. A szülőkkel törekszünk a nevelőpartneri viszony kiépítésére, így megismerhetjük a gyermekek személyes jellemzőit, melyek segítik egyéni nevelésüket. A gyermekek elé olyan óvónői modellt állítunk, aki példaképül szolgál, és közvetíti azon erkölcsi tulajdonságokat, amelyek az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség, a különbözőség iránti megértés kialakulását segíti a gyermekben.

Az óvodai gyermekcsoportok különböző feladatait minden gyermek számára - az egyéni sajátosságok figyelembevételével - érthetővé, vonzóvá tesszük. Tevékenységeikben biztosítjuk a szabadságot, de a határokat pontosan megjelöljük. Elvárásainkat röviden, egyértelműen, pozitívan fogalmazzuk meg. Fontosnak tartjuk, hogy a napi óvodai élet során sok pozitív megerősítést kapjon a gyermek és legyen lehetősége a javításra is.

A felnőtt-gyermek kapcsolatában fontosnak tartjuk, hogy értsük a gyermek jelzéseit, megértsük érzelmeik különféle megnyilvánulásait. A kapcsolat erősítése érdekében minden gyermek számára biztosítjuk a személyes perceket, ahol elmondhatják saját érzéseiket, meghallgatják mások érzelmi megnyilvánulásait.

A fejlődés várható eredménye

3-4 éves korban

- Jól érzik magukat az óvodában, ragaszkodnak társaikhoz, a felnőttekhez
- Felismerik és alkalmazzák a helyes viselkedés és cselekvés szabályait

4-5 éves korban

- Szeretettel fogadják társaikat és a felnőtteket, észreveszik, ha valaki hiányzik
- Megpróbálnak segíteni egymásnak és a kisebbeknek
- Szívesen beszélgetnek társaikkal és a felnőttekkel
- Örömmel tevékenykednek közösen
- A naposi feladatokat elvégzik

5-6-7- éves korban

- Igényükké válik a helyes viselkedés és cselekvés szabályainak betartása
- Kérés nélkül is segítenek egymásnak és a kisebbeknek
- Meghallgatják egymást és a felnőtteket
- Képesek nyugodtan ülni, a tevékenységeket türelmesen befejezik
- Szívesen dolgoznak a közösségért
- Elismerik saját hibájukat, a konfliktushelyzetekben tudnak egyezkedni
- Tudnak kezdeményezni
- Képesek az együttműködésre, együttérzésre, kapcsolatteremtésre, elfogadásra
- Késleltetni tudják szükségleteik kielégítését

6. AZ ANYANYELVI, AZ ÉRTELMI FEJLESZTÉS ÉS NEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSA

A TEVÉKENYSÉG FORMÁI, ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

6.1. Játék, a tevékenységekben megvalósuló tanulás:

Céljaink

- A gyermekekre ható, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetek, élmények feldolgozása, az életben előforduló szituációk átélése, gyakorlása
- A gyermek belső világából fakadó indíttatások követése, egyéni vágyaik, érdeklődésük, kíváncsiságuk, ötleteik kibontakoztatása, képességeik fejlesztése
- A játék, és a tevékenységekben megvalósuló tanulás minél cselekvőbb, közvetlenebb, sok érzékszervet foglalkoztató tapasztalás, felfedezés legyen, melyben fejlődik a gyermek aktivitása, alkotóképessége

Feladataink

- A játékhoz és valamennyi értelmi képesség – különösen a képzelet és a kreativitás – fejlődését elősegítő, ösztönző környezet biztosítása
- A 3-6-7 éves korban megjelenő játékfajták gazdagítása az egyéni sajátosságok figyelembevételével, valamint a gyermek meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire épülő, tudatos óvónői jelenléttel biztosított változatos tevékenységek, amelyen keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és tárgyi környezetről
- A gyermekek nyelvi kifejezőképességének a játékban, a játékos tapasztalatszerzésben való fejlesztése, valamint a különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása
- A játékírányítás ajánlott módszerei

A játékhoz és valamennyi értelmi képesség – különösen a képzelet és a kreativitás – fejlődését elősegítő, ösztönző környezet biztosítása (légkör, hely, idő, eszközök, tapasztalatszerzés, élmények)

A jó játék egyik feltétele az alkotókedvű, játékos, a gyermekek kreativitását fejlesztő és erősítő, élményt adó, oldott, nyugodt légkör.

A gyermek önállóan dönti el, hogy kivel milyen játékot játszik és milyen eszközökkel valósítja meg mindezt, milyen helyet választ és mennyi ideig tart a játéka.

A mi feladatunk a különböző típusú játékok számára a legmegfelelőbb hely megteremtése, az élményszerzési lehetőségek biztosítása, a csoportszobában és az udvaron egyaránt.

Környezetünk lehetőségeit kihasználva többféle állandó és variálható teret alakítottunk ki. A mesesarok a csoportszoba legmeghittebb pontján legyen, ahol ha mód van rá, a dramatizálás és bábozás is helyet kap. A rajzolásnak, festésnek, mintázásnak is legyen állandó helye. Az ehhez szükséges eszközök mindig álljanak a gyermek rendelkezésére. Helyet teremtünk az asztali és építő játékok számára is.

Az óvoda udvarán is biztosítjuk a szerep-, és konstruáló játékok, mozgásos, ügyességi játékok lehetőségét.

Kirándulások helyszínein is elsődleges feladatunknak tartjuk a szabad játék feltételeinek biztosítását.

A folyamatos napirend kialakításával biztosítjuk az egész napos játéktevékenységet. Így a gyermekek megszakítás nélkül játszhatnak a játékok elrakása nélkül több órán át, akár napokon keresztül, ahol lehetséges.

A 3-4 éves gyermekek szinte egész nap játszanak egyedül, egymás mellett, összeverődve, kivéve a tisztálkodás, étkezés és a pihenés idejét.

5-6-7 éves gyermekek a folyamatos, egyre gazdagabb játékokat akár több napon keresztül is folytathatják. Összeszokott csoportban játszanak, egy-egy játék kialakulásához több időre van szükségük, mint a kisebbeknek. Játékukba idő előtt nem avatkozunk, csak a felborulóban lévő játéknál nyújtunk segítséget.

Megteremtjük a lehetőséget, hogy minél több idő jusson a szabad levegőn történő játékokra.

Praktikus, ízléses, esztétikus, veszélytelen eszközöket biztosítunk, amelyek motiváló, fejlesztő hatást váltanak ki, segítik, gazdagítják a gyermeki elképzelés megvalósulását.

A 3-4 éves gyermek játékához sok eszközre van szükség. Legyen elegendő mennyiség a gyakorló játékhoz, a hagyományos szerepjátékhoz, valamint kellékek, hangszerek az esztétikai neveléshez (vers, mese, ének, rajz).

Az 5-6-7 éves korosztálynak bővítjük az eszközválasztékát, különösen a szerepjátékokhoz tartozó kellékekkel, félkész játékokkal, szimbolikus ruhadarabokkal.

Az állandó udvari játékeszközök mellett biztosítunk az udvaron csoportszobai játékeszközöket is.

A játék témáját, tartalmát befolyásolják azok az élmények, tapasztalatok, amelyeket a gyermek a családban, óvodában szerez. Programunkban kiemelt fontosságot kapnak a közvetlen környezetből, sétákon, kirándulásokon szerzett élmények, benyomások, megfigyelések. Olyan tapasztalatokat szerezhetnek a gyermekek, amelyhez érzelmileg is kötődnek, megmozgatja fantáziájukat, képzeletüket.

A 3-6-7 éves korban megjelenő játékfajták gazdagítása, az egyéni sajátosságok figyelembevételével

A gyermekek játékában a különböző játékfajták keverednek. A gyakorló játék az, amely mindegyikben fellelhető. A játékeszközök rakosgatásával ismerik meg azok tulajdonságait, amihez örömezés társul. Ez készíteti a gyermeket a cselekvés ismétlésére. Biztosítjuk a gyakorló játékhoz szükséges eszközöket, megmutatjuk azok használatát, mintát adunk a játékok elrakásához. Ez a tevékenység fejleszti a szem-kéz koordinációt.

Figyelemmel kísérjük a gyermeki halandzsázást, a szöveg ismétlése a gyermekekben pozitív érzelmeket kelt. Az udvaron is biztosítjuk a gyakorló játék lehetőségét (homok, víz, kavics).

Segítjük a gyermekek játékának továbbfejlődését. Már a legkisebbeknél is megjelenik a szerepjáték. A gyermekek játékát figyelemmel kísérve, szituációtól függően bekapcsolódunk és segítjük a helyzetek alakulását. A szerepjáték sajátossága az utánzás, ügyeljünk arra, hogy mi felnőttek is mintát adjunk nekik.

Játszanak papás-mamást, fodrászost, orvosost stb.

Olyan anyagokat biztosítunk ezekhez a tevékenységekhez, amelyekből egyszerűen készíthetnek kiegészítő kellékeket.

A mesék, versek által nyújtott élmények készítetik a gyermeket bábozásra, dramatizálásra. Példát nyújtunk egy-egy szereplő megformálásához. Az önkifejezés fokozása érdekében minél több kelléket használjunk. Bábozunk a gyermekeknek, törekszünk arra, hogy legyen kedvenc bábja a csoportnak.

A szabályjáték lényege hogy a játék meghatározott szabályok szerint zajlik. Olyan játékokkal ismertetjük meg a gyermekeket, amelyek egyszerű szabályokhoz kötöttek, könnyen betarthatók, kielégítik a gyermek mozgásigényét és az adott csoport fejlettségi szintjének megfelelőek.

A gyermekeket az alkotás öröme ösztönzi konstruálásra. Fejlesztjük, segítjük az összerakás örömeinek kibontakozását, az egyéni ötletek megvalósítását, amelyek segítségével képesek elmélyülten játszani és sikerélményhez jutni.

Feladatunk az indirekt játékirányítás, azaz a tudatos jelenlét, amely a gyermekek élményszerű, elmélyült játékának kibontakozását biztosítja.

A gyermekek nyelvi kifejezőképességének a játékban és a játékos tapasztalatszerzésben való fejlesztése

Az anyanyelvi nevelést valamennyi tevékenységi forma keretében valósítjuk meg. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikációkülönböző formáinak alakítása – beszélő környezettel, helyes minta- és szabályközvetítéssel – az óvodai nevelő tevékenységünk egészében jelen van. Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelünk, s eközben biztosítjuk a gyermek természetes beszéd-és kommunikációs kedvének fenntartását, fokozását, a gyermek meghallgatását, a gyermeki kérdések támogatását és válaszait meghallgatását.

A játékot kísérő erős érzelmek kiváltják a gyermekek közlési vágyát, fokozzák beszédkedvüket.

A játékban kialakult társas kapcsolatok természetes körülmények között fejlesztik a beszédet. Lehetőséget nyújtanak a párbeszéd kialakulására vagy a csoportos beszélgetésbe való bekapcsolódásra. Az óvónő beszéde a nyelvi formák, szókapcsolatok, szinonimák alkalmazásával mintázza a gyermekek számára. Szerepvállalásai modell értékűek a hanglejtés, a hangsúly, hangerő, hangszín tekintetében. A szerepjátékban és bábjátékban adódó lehetőségek kimeríthetetlenek. Az általunk kezdeményezett “anyanyelvi játékok” adnak teret az artikuláció, szókincs, kifejezőkészség fejlesztéséhez (pl. hangutánzó játékok, légzési technikát segítő játékok, szinonima kereső játékok stb.).

A játékirányítás ajánlott módszerei

A túlnyomórészt szabad játék folyamán az óvodapedagógusok tudatos jelenlétével biztosítjuk az indirekt irányítást a gyermekek játékában. Lehetővé tesszük a gyermekek spontán játékát, hagyjuk a gyermekeket cselekedni. Játékukba csak abban az esetben avatkozunk, ha a konfliktushelyzetet nem képesek önállóan megoldani, balesetveszély vagy nem kívánatos viselkedésforma, agresszív tartalmú játék alakul ki. Megakadás esetén javaslatot adunk, eszközt kínálunk. Segítjük a játékhoz szükséges feltételek megteremtését, csak szükséges és a gyermekek számára érthető szabályokat vezetünk be.

A gyermekek szabad játéka és az általunk kezdeményezett játékok együttesen töltik be a gyermekek egész napos óvodai életét. A játék kiemelt jelentősége óvodánk napirendjében, időbeosztásában is megmutatkozik. Pedagógiai munkánkban fontosnak tartjuk a gyermekek játékának folyamatos megfigyelését, ezek hasznos információkat nyújtanak.

A fejlődés várható eredménye

3-4 éves korban

- Jellemző játékfajták: gyakorló- és szerepjátékok

- Sok cselekvéssel, mozgással átszőtt, tárgyakkal, játékos szavakkal, hangokkal végzett tevékenység, amely a közvetlen környezetükkel és saját személyükkel kapcsolatos tapasztalatokat tükröz
- A szerepjátékok során szívesen bújnak állatok, tárgyak "bőrébe"
- Építőjátékaik során elsődleges számukra az összerakosgatás
- Egyszerűbb szabályokat képesek betartani

4-5 éves korban

- A gyakorlójáték továbbfejlődve már csak az építő- és szerepjátékok elemeként van jelen
- A tartósan jelenlévő gyakorlójáték valamely képesség fejletlenségét, élményhiányt, fejlődésben való lemaradást jelezhet
- A szerepjáték során a tárgyakhoz való ragaszkodást felváltja a választott szereplő magatartása iránti érdeklődés
- Kisebb csoportokban a cselekvés és az eszközök összehangolásával képesek játszani (bábozás)
- A játék közben felállított szabályokra és betartásukra figyelnek

5-6-7éves korban

- Szerepjátékaikban képesek kisebb történeteket, meséket eljátszani (dramatizálni)
- Építő, konstruáló játékaik egyre bonyolultabbá válik
- A bonyolult játékelemeket biztosan kezelik, a különféle eszközöket egymással variálják, egyéni ötleteik alapján képesek különféle alkotásokat létrehozni.
- Képesek bonyolultabb, nagyobb önfegyelmet és figyelmet igénylő szabályok betartására

A tevékenységekben megvalósuló tanulás, a tanulás formái

Ez a tanulási forma azt jelenti, hogy az óvodapedagógus által kezdeményezett és irányított tevékenységek a játékból indulnak ki, játékidőben zajlanak és oda térnek vissza. A tanulási tevékenység folyamatos, részben utánzásos, minta- és modellkövetéses magatartás, amelynek keretét a kialakított szokás- és

szabályrendszer, valamint a napirend adja. Napirendünknek nincsenek merev határai, a legnagyobb teret a játék kapja, ami összekapcsolja a gyermekek különböző tevékenységeit. A játék nevelési eszköz funkciójának megvalósítása érdekében alkalmazzuk az általunk kezdeményezett játékot, amely a gyermek számára szabadon választott, felkínált tevékenység. Jól ötvözi magában a spontán játékos tapasztalatszerzést, a cselekvéses tanulást, valamint az irányított gyermeki tanulás jellemző vonásait. A gyermekek előzetes tapasztalataira, élményeire, érdeklődésére, kíváncsiságára alapozva olyan komplex tevékenységeket szervezünk, amelyben helyet kap az irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés is. Játék közben a gyermek problémák elé kerül, feladatokat kap és old meg. Kialakul és fejlődik feladattudata, kezdeményező-, alkotó- és szervezőképessége. A tevékenységekben megvalósuló tanulás fejleszti és támogatja a teljes gyermeki személyiséget, képességeiket, erősíti kreativitásukat, kitartásukat, önállóságukat, önfegyelmüket.

A kötetlen foglalkozások alkalmával a gyermekek érdeklődése alapján mindig változó létszámú és összetételű kis csoportokkal foglalkozunk. Így nagyobb lehetőség nyílik az egyéni bánásmódra és a differenciált személyiségfejlesztésre. Ügyelnünk kell arra, hogy a tevékenységből sorozatosan ne maradjon ki egy gyermek sem.

Arra törekszünk, hogy a gyermekek számára oldott, jó hangulatú légkört teremtsünk. A témakörök játékos feldolgozásánál szabadon választjuk meg a kötött vagy kötetlen foglalkozási formát.

A gyermek fejlődését, a fejlettségmérő lapon tudjuk figyelemmel kísérni az óvodába lépéstől az iskolakezdésig. A fejlettségmérő lapokon a megfigyelt fejlettségi szintet rögzítjük - évente kétszer -, amelyet "A gyermekek adattárolója" című személyes anyag tartalmaz.

A tevékenységekben megvalósuló tanulás eredményeképpen a gyermek belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben a tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez.

6.2. A külső világ tevékeny megismerése

Céljaink

- A gyermek aktivitására és érdeklődésére építve a szűkebb és tágabb természeti – emberi – tárgyi környezet formai, mennyiségi, téri viszonyainak felfedezése, megismerése során pozitív érzelmi viszony kialakítása
- A természeti-emberi-tárgyi környezet értékeinek megismerése, az ezekkel való helyes bánásmód, védelem és értékrend elsajátítása
- A szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok, szokások, a családi és a tárgyi kultúra értékeinek megismerése, védelme

Feladataink

- A 3-6-7 éves kornak megfelelő szinten biztonságosan tájékozódjanak saját környezetükben, érzelmi és értelmi erőik fejlődjenek
- A környezet tevékeny megismerése spontán és szervezett formában
- A gyermekek nyelvi kifejezőképessége, önálló véleményalkotása, a kortárs kapcsolatokban, valamint a társas kapcsolatok építése a közvetlen tapasztalatszerzés során fejlődjön
- A gyermekek matematikai tartalmú érdeklődésének felkeltése, tevékenységeikben a tapasztalatok és ismeretek alkalmazása
- 5 éves korig a mennyiségi, alaki, nagyságbeli, tér-, sík- és mennyiségsszemlélet fejlesztése
- Problémahelyzetek állítása, ezek felismerése és a megoldások keresése
- Elegendő alkalom, idő, hely és eszköz biztosítása, a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására

Óvodánkban kiemelten foglalkozunk a külső világ tevékeny megismerésével. A tevékenységek tervezésénél a külső világ témaköreihez igazítjuk és összehangoljuk a többi tevékenységformát.

Témakörök

A témaköröket évszakonként csoportosítjuk.

Minden évszakban megjelenő, folyamatosan tervezett témakörök:

- Évszakok változásai
- Időjárás, az időjárás elemei: szél, csapadék, hőmérséklet
- Testünk
- Öltözködés
- Család
- Növények: óvodakertben, erdőben
- Állatok: kertünkben, ház körül, vadon élő állatok
- Közlekedés
- Az évszakokhoz kapcsolódó népi hagyományok, ünnepek, a természet ünnepei

Folyamatismertetés

A környezet megismerése áthatja a gyermek életét, az óvodai tevékenység egészét.

Programunk sajátossága, hogy a gyermekek számára - életkori fejlődésükhöz igazodva - olyan pozitív érzelmi viszonyt alakítsunk ki szűkebb (közvetlen) és tágabb (természeti, emberi, tárgyi, óvodai) környezetünkben, amelyek során maradandó élményekhez juthatnak és gazdagítják ismereteiket, élményeiket.

A környezet megismerése során legfontosabbnak tartjuk a személyes tapasztalatszerzést. Folyamatos és alkalmi megfigyelések, spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzések során felfedezhetnek alapvető összefüggéseket az időjárás és természet, az öltözködés, egészségvédelem, az emberek, növények, állatok élete és az emberek tevékenysége között.

A megismerés folyamatában fejlődik beszédképességük, bővül szókincsük. A közös tevékenységek, feladatok, problémák megoldása során egymáshoz való viszonyuk, társas kapcsolataik fejlődnek.

Folyamatosan végzett közös tevékenységek a csoportszobában:

- Természetsarok kialakítása, növények, állatok gondozása
- A gyűjtött tárgyakból “ kincses sarok “ (termékek, tollak, kavicsok stb.) és barkácsoló (természetes anyagok, fonál, rongy stb.) kialakítása
- Időjárástábla készítése - napi beállítás
- Zöldségek, gyümölcsök felhasználása különböző módon: saláták, kompótok készítése
- Kísérletek (hajtatás, csíráztatás, egyéb)
- Ünnepekhez kapcsolódó teremdíszítés

Folyamatosan végzett közös tevékenységek az óvodakertben, séták kirándulások:

- Kertünk, játszóudvarunk rendben tartása
- Évszakokhoz kapcsolódó kerti munkák: lombsöpítés, hősöpítés, veteményezés, öntözés, gyomlálás, terménybetakarítás
- Gondoskodás kertünk madarairól, az évszakoktól függően –madáretető madáritató feltöltése, tisztítása
- Kísérletek, játékok a szabadban
- Közös séták a közeli zöldséges boltba
- Erdei kirándulások - ismert útvonalon (“saját” tisztásunkat, fánkat felkeresve)
- Kirándulások az Állatkertbe, Vadasparkba
- Múzeumlátogatás
- Iskolalátogatás
- Hagyományos év végi kirándulás
- A természet ünnepei: Állatok napja, Föld napja, Madarak és fák napja

A társadalmi környezet kapcsolatára utaló tevékenységek

- Az évszakra jellemző munkaféleségek megfigyelése, elsajátítása
- A kerti szerszámok helyes használata, karbantartása
- Gyalogos közlekedés szabályai
- Helyes viselkedés, illem

- Sétáink során az épített környezetben szép házak, nevezetes épületek, művészeti alkotások megismertetése
- Hagyományunk március 15-e megünneplése

A tevékenységekhez kapcsolódó érzékszervi tapasztalatok

- Esztétikai benyomások: színek, illatok, ízek
- Hallás - az utca hangjai, az erdő hangjai
- Tapintás - a felületek különbözőségének felismerése
- Átalakulások a természetben - kísérletek a szabadban
- Növények, állatok jellemző jegyeinek megismerése: szín, forma, nagyság, illat, mozgás
- Halmazállapot-változások nyomon követése
- Az élő és élettelen jellemzői, különbözőségei

Matematikai jellegű tapasztalatok

- Összehasonlítások, csoportosítások: szín, forma, mennyiség, hosszúság, nagyság stb. szerint
- Becslések: súly, űrmérték, hosszúság stb. (ellenőrzés méréssel)
- Zöldségek, gyümölcsök formáinak összehasonlítása, rész és egész viszonyítása
- Növények, állatok külső jegyeinek összehasonlítása: kisebb, nagyobb stb.
- Térrelációk a természetben: közeli, távoli, vékonyabb, vastagabb stb.
- Tájékozódás, keresgélés közben névszók helyes használata: alatt, fölött, mellett, közelebb, távolabb, előttünk, mögöttünk, mellettünk stb.

Tevékenység megszervezése

A tevékenységek témától, feladattól, helyszíntől függően kötött és kötetlen formában szerveződnek.

Tavasztól ősziig rendszeres kirándulást szervezünk a közeli erdőben, ismert útvonalon. A téli időszakban az időjárástól függően keressük fel az erdőt. Az óvodakertben a hét kijelölt napján az óvoda minden korosztálya - felnőttek és gyermekek - együtt tevékenykednek irányított és kötött szempontok szerint: aktuális kertgondozási feladatok elvégzése, kertünk növényeinek megfigyelése, kísérletek, játékok, megfigyelések, mérések.

A kertgondozáshoz használt munkaeszközök a gyermekek méretéhez igazodóak, jó minőségűek legyenek. Az eszközök használatát fokozatosan sajátítják el, a munkafajtákat szabadon választhatják és egyéni szempontok szerint végzik.

A természetsarok sokféle tevékenységre, kísérletre, megfigyelésre, ok, okozati összefüggések felismerésére, problémamegoldásra ad lehetőséget.

Mintát nyújtunk környezettudatos magatartás kialakításához: szelektív hulladékgyűjtés, komposztálás.

A fejlődés várható eredménye

3-4 éves korban

- Biztonsággal mozognak az óvoda épületében és az óvoda kertjében
- Tudják társaik és az óvodában dolgozó felnőttek nevét
- Környezetükben szerzett tapasztalataikat, élményeiket érthetően kifejtik
- A megismert növényeket és állatokat, azok legjellemzőbb tulajdonságait felismerik a valóságban és a képen is
- Ismerik a gyalogos közlekedés elemi szabályait
- Azonos színű, de különböző formájú tárgyakat formájuk szerint csoportosítanak

4-5 éves korban

- Az óvoda közvetlen környékén jól tájékozódnak
- Családjuk tagjait teljes néven meg tudják nevezni
- Képesek különböző szempontok szerint összehasonlítani néhány növényt, állatot, tárgyat
- A megfigyelt természeti jelenségekben észrevesznek néhány egyszerű összefüggést
- Ismerik és rendszeresen végzik az óvodakertben és a természetsarokban az egyszerűbb növénygondozási feladatokat
- Tudnak sorba rendezni, szétválogatni néhány egyszerű megnevezett tulajdonság szerint
- Adott irányt mozgással követni tudnak és értik az alá, fölé, mögé, mellé szavakat

5-6-7 éves korban

- Ismerik lakcímüket, szüleik, testvéreik pontos nevét, szüleik foglalkozását
- Gyakorlottak az elemi közlekedési szabályok betartásában, ismerik a különböző közlekedési eszközöket
- Ismerik az óvoda közelében található intézményeket, üzleteket. Felismerik a sétájuk során látott nevezetesebb épületeket, képzőművészeti alkotásokat
- Ismerik és megnevezik a napszakokat
- Különbséget tudnak tenni az évszakok között

- Felismerik az öltözködés és az időjárás összefüggéseit
- Ismerik és megnevezik az óvodakert és az erdő legjellegzetesebb növényeit
- Ismerik és gyakorolják a növénygondozás legegyszerűbb műveleteit
- Ismerik és megnevezik a háziállatokat, vadállatokat, madarakat, bogarakat
- Tapasztalatokat szereznek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükséges magatartási formákról
- Igényükké válik a helyes viselkedés és cselekvés szabályainak megtartása
- Bátran, szívesen beszélnek az életkornak megfelelő tempóban és hangsúllyal
- Alkalmazzák a szófajokat, különböző mondszerkezeteket, mondatfajtákat alkotnak
- Képesek a tárgyakat összehasonlítani mennyiség, nagyság, szín, forma szerint, meg tudják számolni azokat legalább 10-ig

6.3. Mozgás

Céljaink

- A rendszeres, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó testmozgás megszerettetése
- A természetes hely-, helyzetváltoztató és finommotoros mozgáskészségek, valamint a mozgáskoordináció fejlesztése
- Az egészséges életmódra való készségek, jártasságok alapozása játékosan, lehetőségekhez mérten szabadlevegőn, melyek kedvezően befolyásolják a gyermeki szervezet növekedését, teherbíró képességét és egészséges fejlődését
- A testi mozgásos képességek - mint az erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség, társra figyelés - járuljanak hozzá a harmonikus, összerendezett, fegyelmezett nagy- és kismozgások kialakulásához

Feladataink

- Mozgáshoz szükséges feltételek biztosítása a szabad levegőn és szobában
- A szabad játékba ágyazott és irányított, tervezhető mozgástevékenységek összeállítása
- A beszéd cselekvést szabályozó szerepének biztosítása

Mozgáshoz szükséges feltételek biztosítása a szabad levegőn és szobában

Minden gyermek számára – az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve – lehetőséget biztosítunk a tornára, a játékos mozgásokra, az egészséges életmódot erősítő egyéb tevékenységekre.

1. Szabad mozgás formájában:

Színtere lehet a csoportszoba, az óvoda kertje, udvara illetve séta, kirándulás alkalmával a közeli erdő, rét, utcák.

A kocogás, a futás minden nap mindhárom korosztálynak ajánlott.

2. Szervezett mozgásként, két módon:

- * A mindennapokban 15-20 percben jelenik meg kötelezően, napi 1-2 alkalommal. Középpontjában a játék áll. Gyakorlati mozgásformái a gyermek előtt ismertek, a foglalkozáson találkozott velük.
- * Foglalkozáson. Az óvónő korcsoportonként változó módon heti 1 vagy 2 alkalommal szervezi, kötelező jelleggel. A középpontjában a főgyakorlat és a hozzá kapcsolódó játék áll.

A szabad játékba ágyazott és irányított, tervezhető mozgástevékenységek összeállítása

- Játékok: szerep-, utánzó-, futó- és küzdőjátékok, szabályjátékok
 - Foglalkozás szabadban: hóemberépítés, hógolyózás, szánkózás
 - Rendgyakorlatok: vigyázzállás, fordulatok, köralakítás és alakzatfelvételek
 - Gimnasztika - szabadgyakorlatok: kéziszergyakorlatok, kartartások, testhelyzetek, kar-, törzs-, lábmozgások
 - Járás, futás: egyenesen és különböző irányokban, kerüléssel, kézfogással, speciális járások, számolásra, zenére. Futóverseny, akadályfutás, - járás
 - Szökdelés, ugrás: helyben, haladással, nekifutással, egy, és páros lábon, akadályon, sávok között
 - Dobás: különböző szerekkel fogás, dobás, elkapás, célbadobás
 - Labdagyakorlatok: gurítása, elkapása, vezetése járás, futás közben, futás érte, pattanó labda elkapása, vezetése vonalak között
 - Támasz, függés, egyensúly: csúszás, kúszás, mászás előre, oldalt, körben, átbújás szer alatt, gurulás, egyensúlyozás vonalak közt, magasban kéziszerral
- Eszközök:* karika, labda, pad, zsámoly, babzsák, bordásfal, kötél, szalag, szobai asztal, szék, szánkó (téli), kerékpár, roller, mászóakák (udvaron)

A beszéd cselekvést szabályozó szerepének biztosítása

A szervezett foglalkozás megszervezése és lebonyolítása elképzelhetetlen az élő beszéd nélkül. Míg a gyermek szabad mozgása közben nem minden esetben használja, addig a szervezett tevékenységeket ezzel irányítjuk. Egyrészt hibajavítást végzünk segítségével, amit általában kiegészít a bemutatás, másrészt utasításokat adunk a helyes gyakorlatvégzésre, ütemezünk, tehát igen sokrétűen alkalmazzuk. Mint minden más területen, itt is fontos az óvónő példamutatása, mintaszerű beszéde. Ezáltal a gyermekek már 3-4 éves korban találkoznak egy-

egy vezényszóval, de mivel az ő tornájuk sokkal inkább játékos, így 5-6-7 éves korban fokozódik a testneveléshez kapcsolódó szakkifejezések használata.

Folyamatismertetés

A mozgás a gyermek természetes szükséglete, belső késztetést érez rá. Biztosítjuk a gyermekek mozgásszükségletének sokrétű kielégítését, mely nem szűkül le a foglalkozásokra, hanem jelen van az óvoda mindennapjaiban. Elsősorban a szabadban szervezzük.

Tornateremmel rendelkező

óvodáink helyzete ideális, hiányában csoportszobában, tágas közlekedőtérben szervezhető mozgáslehetőség. Mindez javítja ellenállóképességüket, állóképességüket, mely kiegészíti a gondozás és az egészséges életmód hatását. Differenciált terheléssel alakítjuk egyensúlyérzéküket. 3-4 éves korban széles sávokban, különböző testhelyzetekben gyakoroltatjuk az egyensúlyozást, később egyre keskenyebb sávban és egyensúlyozó járással. 5-6-7 évesek fokozatosan eljutnak oda, hogy fejüket felemelve magasban vagy 360 fokos fordulatot téve végeznek egyensúlyozást.

A mozgás, a testnevelés jól fejleszti a gyermek ritmusérzékét és helyes testtartásra szoktat. Jó lehetőséget nyújtanak erre a járásgyakorlatok, a zenére, tapsra való mozgás már a legkisebb korosztálynál.

A sorakozás a testfordulatok, elindulás megállás mind a térbeli, mind az időbeli tájékozódást fejleszti. Már az első foglalkozástól jó ha bevezetésre kerülnek mindezek, 5-6-7 évesek már ismerik az irányokat, és testfordulatokat végeznek megfelelő vezényszavakra.

Fejlődés várható eredménye

3-4 éves korban

- Tudnak egyszerűbb szerep-, utánzó-, fogó- és labdajátékot játszani
- Tudnak állásból fordulást végezni
- Képesek kézfogással valami körül kört alakítani
- Képesek járni különböző irányokba, különböző járásmódokkal

- Ismernek különböző futásmódot, képesek akadályokat leküzdeni futás közben
- Tudnak ugrani, szökdelni rövid nekifutással szereken, fellépni, leugrani arról
- Tudnak csúszni, kúszni, mászni talajon előre, oldalt körbe, szer alatt, szeren
- Képesek rá, hogy a test hossz tengelye körül guruljanak
- Tudnak egyensúlyozni sávokban, szereken
- Képesek rá, hogy szökdeljenek páros lábon, helyben, haladással, akadályokon
- Ismerik a labdát, fogását, tudják gurítani

4-5 éves korban

- Tudnak játszani párokban, kettős körben is
- Kört tudnak alakítani oszlopból, szétszórt helyzetből
- Tudnak járni egymáshoz alkalmazkodva, párokban, kartartásokkal
- Képesek rézsútos szeren csúszni, kúszni, mászni
- Tudnak gurulóátfordulást, csikórugdalózást
- Rézsútos szeren tudnak egyensúlyozni, térdemeléssel, különböző kartartásokkal
- Tudnak távolba ugrani páros lábra érkezéssel
- Ismerik az egykezes felső dobást, célba dobnak haránt terpeszből
- El tudják kapni a labdát különböző testhelyzetekben, járás és futás közben

5-6-7 éves korban

- A fogójátékot két fogóval is tudják játszani, képesek váltóverseny játékra
- Ismerik az irányokat, testfordulatokat tudnak végezni, ismerik a vezényszavakat
- Gimnasztikai gyakorlatokat társasan és párosan is tudnak végezni
- Járás kivitelezését nyolcas alakban, csigavonalban is tudják, valamint zenére
- Képesek mélybeugrásra magasból
- Képesek rá, hogy állórajttal induljanak futáskor
- Mászást párokban is el tudják végezni, gurulást, gurulóátfordulást karikán át és egymás mellett
- Tudják a lajhármászást
- Képesek egyensúlyozó járás közben 360°-os fordulatot tenni, fejemeléssel
- Ismerik a kétkezes alsó, felső dobást, el tudják dobni kötél felett kidobóállásból a labdát

- Tudják a labdát vonalak közt vezetni, párokban három-négy méterre átadni társuknak

6.4. Verselés, mesélés

Céljaink

- A gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi és esztétikai érzékének fejlesztése
- Pozitív személyiségjegyek és megfelelő viselkedésformák kialakítása és megalapozása az irodalmi élmények segítségével

Feladataink

- Az irodalmi anyag igényes kiválogatása és összeállítása, a népi, a klasszikus és a kortárs irodalmi művek tekintetében egyaránt
- A 3-7 éves korban megjelenő jellegzetes tartalmak biztosítása, mesélés, verselés, bábozás, dramatizálás, és ezek mozgással és/vagy ábrázolással kombinálva történő megjelenítése, valamint önkifejezésük serkentése
- A gyermek nyelvi kifejezőképességének, beszédének fejlesztése a mesékkel, versekkel, mondókákkal és dramatikus játékokkal; szókincsük fejlesztése, bővítése

Az irodalmi anyag igényes kiválogatása és összeállítása

Feladtunk az igényes, életkornak megfelelő irodalmi anyag összeállítása. A felhasznált mesék, versek forrásai a magyar népmesék és népköltészet klasszikusainak gyermekeknek való alkotásai. Megismertetjük gyermekeinkkel a magyar népi mondókákat, gyermekverseket, népmeséket, a magyar mondavilágot, klasszikus és kortárs műveket, megalapozva a nemzeti identitást. A mai költők, írók gyermekeknek szánt műveiből azokat válogatjuk, amelyekből őszinteség, vidámság sugárzik, amelyek megteremtik a rácsodálkozás lehetőségét a környező világra, a természet szépségeire.

Fontos a mesék, versek, mondókák helyes arányának megválasztása, ne kerüljön egyik sem túlsúlyba. Ezek hangulatban, témakörben kapcsolódjanak más tevékenységek tartalmához (évszakokhoz, énekanyaghoz, ünnepekhez, egyéb aktualitásokhoz). Ez a hangulati egység fokozottabban biztosítja a gyermekek számára az esztétikai élményt.

A 3-7 éves korban megjelenő jellegzetes tartalmak biztosítása, mesélés, verselés, bábozás, dramatizálás

A 3-4 évesek első verselménye a népi mondóka, amelyek nagy része mozgással is lejátszható. Ezeket többnyire az óvónő ölében teljes biztonságérzetben hallgathatják és játszhatják, igazi bensőséges örömforrás számukra.

Egyszerű meséken, különösen állatmeséken keresztül fokozatosan szoktatjuk a gyermekeket a mese figyelmes végighallgatására. Egy-egy mesét többször mesélünk, ezzel segítjük a történet, a szereplők elmélyült megismerését és előkészítjük a későbbi dramatizált megjelenítést. Természetes alapanyagú, egyszerűbb kellékeket, bábokat használunk, amelyek elősegítik a képzeletbeli képek előhívását és az erős érzelmi kötődés kialakulását.

A gyermekek 4-5 éves korban már igénylik a mesét és a verset. A mese világában minden lehetséges, minden megtörténhet. Azonban a mese egyben reális gondolatokat is közöl a gyermekekkel, hiszen - mint a mesékben - a világban is jelen van a jó és a rossz is. Ezáltal alakul, fejlődik a gyermekek személyisége, erkölcsi világképe. Játékukban jellemzőbbé válik az ismert mondókák, kiolvasók ismételtetése, a mesélés és a bábozás.

5-6-7 éves korban minden adandó alkalmat felhasználunk irodalmi alkotások közlésére. Arra törekszünk, hogy ezek kapcsolódjanak a gyermekek élményeihez. A versek közvetítésekor ügyeljünk a szavak tiszta ejtésére és az értelemszerű hangsúlyozásra.

A gyermekek próbálkozzanak meg egyszerű mesék önálló bábozásával, dramatizálásával, az általuk kezdett mese befejezésével, új mesék kitalálásával, és a már ismert mesék átalakításával. A mesék cselekményeit szívesen fejezzék ki mozgással, és különböző vizuális technikák alkalmazásával képi úton is. Ez lehetőséget ad az ismétlésre, az élmények felelevenítésére.

Ösztönözzük az önálló kezdeményezéseket, "színház" kialakítását, a szerepek kiosztását, a mesék szabad megjelenítését.

A gyermek nyelvi kifejezőképességének, beszédének fejlesztése a mesékkel, versekkel és dramatikus játékokkal; szókincsük fejlesztése, bővítése

A mese, vers, bábozás, dramatizálás a nyelvi képességek fejlesztésének hatékony eszközei. Hozzájárulnak a tiszta beszédhallás, helyes ejtés, nyelvtanilag megfelelő beszéd kialakulásához. A mesék és versek bőséges és új fogalmakkal ismertetik meg a gyermekeket, gyarapítják aktív és passzív szókincsüket. A bábozás lehet a gyermek első "színházi" élménye. Fontos szerepe van a bábjátéknak és a dramatizálásnak a gyermekek szóra készítésében, önkifejezésük kibontakoztatásában. Alkalmat teremtenek az összefüggő beszéd, párbeszéd gyakorlására, a társalgási kedv fokozására és az önálló versmondásra.

A felnőttek beszéde minta értékű a gyermekek számára. Ezért fontos ügyelnünk arra, hogy beszédünk nyelvtanilag kifogástalan, egyszerű de mégis kifejező legyen.

A tevékenység megszervezése

Az élménynyújtásnak legyen állandó helye, ahol a gyermekek mesekönyveit, bábokat, dramatikus kellékeket elhelyezhetjük. A mesélés helye lehet a csoportszoba meghatározott kuckója, meseszőnyege, -sarka. Mondókázni, verselni lehet a hangulatban hozzá kapcsolódó foglalkozások közben is, pl.: udvaron, erdőben, parkban, babaszobában. Más szerepet tölt be az alvás előtti mesélés. Teremtsük meg a meséléshez szükséges családi, szeretetteljes légkört. A mesélés kezdetét jelezhetjük pl. csengőszóval, gyertyagyújtással, zenével, mesepárnák kirakásával. A gyermekek ismerjék a mese alatti viselkedési szabályokat, szokásrendszert. Többször hallgassák ugyanazt a mesét, hogy később újra eljátszhassák, megjeleníthessék. A gyermek bábozó, dramatizáló kedvét fokozza az óvónő bábjátéka is. Az irodalom iránti fogékonyságukat bábelőadások, színházlátogatások szervezésével is elősegíthetjük. A szülők figyelmét is irányítsuk rá a rendszeres mesélés, az előszó, a beszélgetés fontosságára.

A fejlődés várható eredménye

3-4 éves korban

- Ismerjenek 8-10 mondókát, 10-12 mesét
- Szívesen ismételgessék a verseket, mondókákat
- Várják, igényeljék a mesehallgatást
- Ebben a korban egyéni fejlettségüknek megfelelően szívesen beszélnek a velük megtörtént eseményekről, leggyakrabban kérdés, kérdés, felkiáltás formájában
- Új szavakat, kifejezéseket ismernek meg és ezeket alkalmazzák
- Gondolataikat összefüggően fejezzék ki, előfordulhatnak még szövegszerkesztési hibák
- A hangsúlyozás, a mondat első szótagjának nyomatékosítása még gyakran elmosódik
- A beszédhangokat pontosan hallják
- A magánhangzók és mássalhangzók nagy részét tisztán ejtik

4-5 éves korban

- Ismerjenek 2-3 mondókát, 6-7 verset, 12-14 mesét
- Szívesen meséljenek, bábozzanak, a versek ismételtetésébe önként kapcsolódjanak be, mozdulatokkal kísérik
- Értsék és hallják az ismert szavakat, kifejezéseket, szófordulatokat, szokástól eltérő beszédhelyzetekben is
- Gondolataikat érthetően tudják kifejezni: közölnek, leírnak, mesélnek Mondataikban sok az ismétlés, köztér
- Társaik beszédére odafigyelnek, igénylik, hogy őket is meghallgassák
- Alkalmazzák a párbeszéd jellegzetes fordulatait
- A beszédhelyzethez illeszkedően használják az állító és tagadó, felkiáltó, felszólító, óhajtó mondatokat

5-6-7 éves korban

- Ismerjenek 10-12 mondókát, 15-20 verset, 14-20 mesét
- Tudjanak mesét, történeteket kitalálni, s azt mozgással kifejezni
- Szívesen bábozzanak, dramatizáljanak a maguk szórakoztatására
- Kialakul a páros és csoportos beszédhelyzet
- Nyugodtan, figyelmesen tudják végighallgatni a felnőtteket, többnyire végigvárni társaik hozzászólásait. Kérdésüket, válaszukat, gondolataikat már ahhoz igazítják
- Az anyanyelvi szabályoknak többnyire megfelelően hangsúlyoznak, jól érthető és megfelelő sebességű a beszédük
- Mondanivalójukat már gesztusokkal, arcjárással kísérik
- Beszédhangot lehetőség, fejlettség szerint érthetően, tisztán ejtenek
- Megismerik a magyar népköltészetet, történelmünk mondáit, néphagyományokhoz kapcsolódó történeteket, verseket.

6.5. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Céljaink

- A gyermekek zenei érdeklődésének felkeltése, az éneklés, zenélés megszerettetése
- A környezet hangjainak megismerésén, az ölbéli játékokon, népi gyermekdalokon, éneklésen, énekes játékokon keresztül a zenei képességek alakítása, zenei, esztétikai ízlésük fogékonyságának formálása
- A népi játékok, gyermek-és néptáncok, hagyományok megismertetésével, megszerettetésével a mozgáskultúra formálása
- Nyelvi képességek fejlesztése, a zenei anyanyelv kialakítása

Feladataink

- A gyermekek éneklési készségének fejlesztése
- A zenei hallás fejlesztése
- A ritmusérzék fejlesztése
- A zenei formaérzék fejlesztése
- A zenei alkotókészség és kreativitás fejlesztése
- A zene hallgatására nevelés

A gyermekek éneklési készségének fejlesztése

Kis hangterjedelmű dalok tanulásával, énekelgetésével, melyeket megfelelő hangmagasságban dalolunk. Az óvónő tiszta éneke példa értékű.

A gyenge hallású gyermek fejlesztésénél elsődleges a gyenge hallás okának a felderítése. Egyéni foglalkozás, buzdítás, bátorítás.

A zenei hallás fejlesztése

A magas és mély hang különbségének érzékeltetése: a magas és mély beszéd, mondóka, ének, hangszerjáték bemutatásával, és térbeli érzékeltetése által is.

A halk és hangos közötti különbségeket mindig egymáshoz viszonyítva, hallható módon érzékeltetjük: prózai beszéddel, mondókával, énekléssel, hangszereken, zörejekkel.

Hangszínek felismerése: a gyermekek először a látott-hallott dolgot nevezik meg, később már vizuális inger nélkül is felismerik és megnevezik.

A belső hallást dallamfelismeréssel, dallambújtatással fejlesztjük.

A ritmusérzék fejlesztése

Egyenletes lüktetés érzékeltetése utánzással, játékos, ismétlődő, változatos mozdulatokkal.

A mondókák és dalok ritmusának érzékeltetése: eleinte tapssal emeljük ki a ritmust, később a ritmushoz sokféle játékos mozgást használunk.

Az egyenletes lüktetés és a ritmus összekapcsolása.

Ritmus hangjáték: óvónő és gyermek között, egy gyermek és a csoport között, gyermek és másik gyermek között.

Tempóérzékelés sok gyakorlással, a gyermekek az óvónő tempóját követik. Tempóérzékelés jól fejleszthető a gyors és lassú közötti különbség érzékeltetésével.

Az óvodában használt játékos mozgások részben a népi játékokban megőrzött hagyományos mozdulatok, részben az óvónő és a gyermekek közös, játékos mozgásai. A tánc a mozgásfejlesztés egyik eszköze. Hatására a mozgás koordináltabbá válik.

A gyermekek ritmusérzékének fejlesztését a ritmushangszerek gyakori használata is elősegíti.

A zenei formaérzék fejlesztése

A motívumhangsúly kiemelése mozgással.

A dallammotívum kiemelése a dallamvisszhang és a ritmusvisszhang-játék alkalmazása, gyakorlása közben.

A zenei alkotókészség és kreativitás fejlesztése

Alapja a gyermek kitaláló és önkifejező törekvése, amit az óvónő improvizáló kedve bontakoztathat ki.

A zene hallgatására nevelés

A zenehallgatás elsősorban az egyszólamú élő zene meghallgatását jelenti, de alkalmanként néhány perces zenei mű meghallgatására is sort keríthetünk.

A gyermekek zenei képességeit (ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitását énekes népi játékokkal, valamint igényes komolyzenei alkotások válogatásával alakítjuk.

Folyamatismertetés

A mozgás és a zene a kisgyermek tevékenységeiben együtt jelenik meg. A fejlesztésre alkalmas anyagok kiválasztásánál figyelmet fordítunk azok ritmikai, dallami és formai tulajdonságaira, továbbá szövegei tartalmára és a hozzájuk tartozó játékokra, és mozgásformákra.

Az anyag kiválasztását a gyermek életkori sajátosságai, valamint az oktatási és nevelői célkitűzések határozzák meg.

A zenei nevelés szervezeti formája kötetlen és kötött is lehet.

A 3-4 évesek fejlesztési formája a tervszerű, kötetlen foglalkozás, 4-5-6-7 éveseknél kötött kötetlen foglalkozást iktatunk be.

Zenei képességfejlesztő játékokat kötetlen jelleggel, mikrocsoportos formában is szervez az óvónő, ha ezt a nevelés tartalma az egyéni képességek fejlesztése megkívánja. Az önfeledt, vidám éneklés, énekes játék feltétele a nyugodt, biztonságos légkör megteremtése. Dalos játékok játszásához szükséges a megfelelő nagyságú tér biztosítása, mely a terem átrendezését teszi szükségessé. Zenehallgatást a nap bármely időszakában (csendes játék, délutáni pihenés stb.) indíthat az óvónő, ha ezt a csoport érdeklődése, hangulata megkívánja.

A fejlesztési zenei anyagot 70 %-ban népi dalos játékok, 25-30 %-ban játék nélküli, évszakhoz, ünnepekhez kapcsolódó dalok, komolyzenei művek alkotják. (Különös tekintettel a természeti környezethez kapcsolódó dalokra.)

A népi mondókákkal való ismerkedés is hangsúlyt kap, hiszen zenei értékük a dalos játékokkal, gyermekdalokéval egyenlő.

A fejlődés várható eredménye

3-4 éves korban

- Kiscsoport végére el tudnak mondani 3-4 mondókát az egyenletes lüktetés érzékeltetésével
- El tudnak énekelni, játszani 8-10 dalos játékot az óvónő segítségével, együtt egyszerre énekelve kb. hangmagasságban
- Felismerik a halk és hangos hangokat beszéden, éneken, zörejen
- Meg tudnak különböztetni vizuális inger nélkül is 2-3 élesen eltérő zörejt
- Képesé válnak arra, hogy az óvónő énekét érdeklődéssel végighallgassák, játékos mozdulatokat egyénileg, csoportosan az óvónő segítségével is végre tudnak hajtani. Tudnak segítséggel kört alakítani
- Megismerkednek a dob használatával

4-5 éves korban

- Képesek elmondani 4-5 mondókát az egyenletes lüktetés, a mondóka ritmusának érzékeltetésével
- El tudnak énekelni, játszani 10-15 dalt, illetve dalos játékot az óvónő indításával tisztán, együtt, jó szövegkiejtéssel
- Felismerik a magasabb, mélyebb, hangokat, azokat térben tudják mutatni
- A halk, hangos felismerése mellett képesé válnak azok érzékeltetésére is beszéden, éneken keresztül
- A jól ismert dalokat szöveg nélkül felismerik dúdolásról, hangszerről
- Tudják érzékeltetni a gyors és lassú beszédet, éneket, mozgást
- Mozgásuk egyöntetű és összerendezett, (tér, forma) köralakításon és körben járáson kívül képesé válnak hullámvonal és csigavonal alakítására is
- Megismerkednek több ritmushangszerrel és azokat használni is tudják
- Néhány percig tudnak az óvónő énekére, hangszerjátékára, rövid zeneműre figyelni

5-6-7 éves korban

- El tudnak mondani 5-6 mondókát, énekelni 15-18 dalt
- A mondókák és dalok ritmusát képesek érzékeltetni, csoportosan és egyénileg is
- Dallam- és ritmusmotívumokat visszaénekelnek, -tapsolnak

- Dallamot felismernek belső motívumról is
- Képesé válnak a halk, hangos, a gyors, lassú fogalompárok alkalmazására
- Jól ismert dalokat dallambújtatással is el tudnak énekelni
- Motívumot vissza tudnak énekelni egyénileg kitalált szöveggel is
- Mozgásuk egyöntetű, esztétikus, képesé válnak változatos térformák létrehozására, játékos táncmozdulatokra
- A ritmushangszereket egyénileg, változatos módokon tudják kezelni
- Hosszabb éneket vagy zenét (max. 5-6') képesek figyelemmel végighallgatni

6.6.Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

Céljaink

- A gyermekek élmény- és fantáziavilágának, esztétikai érzékenységének alakítása, képi szabad önkifejezésének elősegítése
- Vizuális tapasztalatainak – térbeli tájékozódó, komponáló, képi, plasztikai - képzeteinek gazdagítása, a megértés, befogadás megalapozása az életkori sajátosságoknak és egyéni fejlettségnek megfelelően
- A gyermeki személyiség fejlesztése a műalkotásokkal, az esztétikus tárgyi környezettel

Feladataink

- A rajzoláshoz, festéshez, mintázáshoz, kézimunkához szükséges feltételek megteremtése az egész nap folyamán, melynek öröme legyen alapja a gyermek igényének megalapozásához az alkotásra, önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására.
- A 3-7 éves gyermekek megismertetése az egyszerű munkafogásokkal, az eszközök használatával, különböző technikai alapelemekkel, valamint esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük és nyelvi kifejező képességük alakítása, formálása, fejlesztése
- Megismertetünk a gyermekekkel műalkotásokat, a népművészeti elemeinket, nemzeti szimbólumainkat.

A rajzoláshoz, festéshez, mintázáshoz, kézi munkához szükséges feltételek megteremtése

Olyan nyugodt, biztonságérzetet keltő légkört kell teremtenünk, amelyben a gyermekek szabadon tevékenykednek. Egy munkaasztalnál egyszerre 5-6 gyermek dolgozhat. Fontos a megfelelő méretű és minőségű eszközök biztosítása, amelyek kiválasztásánál elsődleges szempont a praktikum, a célszerűség és az esztétikum. Az eszközöknek a csoportszobában állandó helye van, ahol a gyermekek hozzáférhetnek. A mindennapi szabad játékban is biztosítjuk a festéshez, rajzoláshoz, mintázáshoz, hajtogatáshoz, ragasztáshoz, szövéshez a feltételeket. (Mindhárom óvodánkban megtalálható a gyermekek méretéhez igazított szövőszék.)

A rajzolás, festés, mintázás és a kézimunka az egyéni fejlettséghez és képességekhez igazodva segítik a gyermekek képi, plasztikai kifejezőképességét, komponáló, térbeli tájékozódó és rendező képességeinek alakulását. Továbbá segítjük a gyermeki élmény- és fantáziavilág gazdagodását és annak képi kifejezését tér-, forma- és színképzeteinek gazdagodását, képi gondolkodásuk fejlődését, esztétikai érzékenységüket, szép iránti nyitottságukat és igényességük alakítását.

Megismertetjük a gyermekeket a különböző természetes anyagokkal, megtanítjuk a technikákat, az eszközök biztonságos használatát. A tevékenységeket kötetlenül, hetente egyszer tudatosan irányított mikrocsoportos formában tervezzük úgy, hogy kihasználjuk a spontán lehetőségeket is. Biztosítjuk a gyermekek számára azt, hogy alkotásaikat félretegyék és akkor és addig folytathassák, amíg az számukra érdekes, élményt, örömet ad.

Séták, múzeumlátogatások alkalmával előkészítjük a gyermekeket a műalkotásokkal való találkozásra, a közvetlen és tágabb környezetükben látható épületek, szobrok megfigyeltetésével.

Lehetőséget biztosítunk a természetben gyűjtött "kincsek" (termések, tollak, kavicsok stb.) alkotó, alakító módon való felhasználására.

A séták, kirándulások alkalmával arra törekszünk, hogy spontán és irányított szemlélődéssel a természetben látható esztétikai élményeket, benyomásokat felfedezzék, befogadják. A Kolozsvár utcai óvodában kialakítottuk közös Óvoda Galériánkat, ahol a három tagóvoda gyermekeinek munkáit (évszakonkénti cserével) a gyermekek, a szülők és az óvodába látogatók bármikor megtekinthetnek.

Az udvar nyújtotta lehetőségeket egész évben kihasználjuk, tavasztól őszig a rajzoláshoz, mintázáshoz a megfelelő eszközöket a szabadban is megtalálják a gyermekek. Télen a hó és jég által kínált alkalmakat használjuk ki alkotó módon (hóember építése, jégkunyhó készítése stb.).

A 3-7 éves gyermekek megismertetése az egyszerű munkafogásokkal, az eszközök használatával, különböző technikai alapelemekkel

3-4 éves korban

Biztosítjuk, hogy játékosan ismerkedjenek meg az anyagokkal, eszközökkel, és a különböző technikákkal. Megtanítjuk az eszközök biztonságos kezelésére. Fejlettségi szintjüknek megfelelően adunk a kezükbe ollót, pálcikát. Megtervezzük a képalakító tevékenység technikáját, eszközeit. Lehetőséget adunk az élményeiknek, érdeklődésüknek megfelelő szabad témaválasztásra. A szabadon firkálgató, mázoló, gyurkálgató gyermekekkel együtt éljük át a felfedezés, az alkotás, a színek, a formák adta örömet, esztétikai élményt. Beszélgetés, "mesélgetés" közben alakítjuk az esztétikum iránti érzékenységüket, és értékelő képességüket. Együttesen gyönyörködünk saját alkotásaikban.

4-5 éves korban

Alkotó-alakító tevékenységüket élményeikhez kapcsolódó témákkal, és az azokhoz megfelelően illeszkedő technikákkal, eszközökkel (spárga, fonal, textil stb.) bővítjük.

Szándékos képalakító tevékenységüket erősítjük, jelenjen meg rajzaikban az emberábrázolás, környezet, tárgyak, cselekmények ábrázolása saját elképzelés alapján. Ösztönözzük őket apróbb, esztétikus ajándékok elkészítésére. Kérjük a segítségüket az eszközök előkészítésében, elrakásában. Biztatjuk őket, mondják el véleményüket egymás munkájáról. Séta, kirándulás alkalmával észrevétetjük az épített környezet és természet szépségeit.

5-6-7 éves korban

A megismert eszközöket, technikákat bátran használják. Gazdagítjuk a technikai megoldásokat és az eszközlehetőségeket. Segítjük őket a közös alkotások, kompozíciók elkészítésében. Arra ösztönözzük a gyermekeket, hogy a saját élményeken alapuló cselekményes témákban jelenjenek meg a mesék, versek, énekes játékok, ünnepek, kirándulások eseményábrázolása is. Ötleteinkkel segítjük őket játékok, bábok, kellékek, nagyobb méretű elemekből térben összeállított bűvőhelyek, sátrak, növényfuttatók készítésére. Lehetőséget adunk arra, hogy a megkezdett játék, építés több napon át is tarthasson a kertben. Biztosítjuk őket, hogy képalakításhoz minél eredetibb megoldásokkal jelenítsék meg a formákat, színeket egyéni módon. Segítjük őket, hogy egyénileg, illetve társ segítségével tudják a nekik méretezett szövőszéket használni.

Természetes és más anyagok felhasználásával ajándékokat is készítünk, mellyel átéljük az ajándékozás örömét.

Szülők segítségével és a csoporttal közösen is egész évben folyamatosan gyűjtjük az anyagokat az alkotó, alakító munkához.

Ellátogatunk kiállításokra, múzeumokba, ahol a műalkotásokkal közelről is megismerkedhetnek.

A fejlődés várható eredménye

3-4 éves korban

- Ismerjék meg a legalapvetőbb eszközök használatát (kréta, ecset, ceruza). Tudjanak körvonallal alakzatokat rajzolni, színfoltokat képezni, térbeli formákat alakítani agyagból, gyurmából
- Képeiken minimális formai jelzésekkel, de ráismerhetően jelenjenek meg személyek, tárgyak. Szívesen használják az alapvető technikai eljárásokat
- Alakuljon ki bennük az eszközök elrakására való segítség igénye is

4-5 éves korban

- Rajzaikon jelenjen meg a térbeliség jelezésének a szándéka
- Tudjanak személyeket, egyszerű eseményeket, általuk jól ismert tárgyakat jellemző jegyeikkel, felismerhetően megjeleníteni, megformálni
- Alakuljon ki bennük a “valamit alkotás” igénye
- Tudjanak játékuhoz kelléket, valamint alkalmi ajándéktárgyakat készíteni.
- Ismerjenek meg többféle természetes anyagot: filc, nemez, textil, bőr, és használják fel praktikus formák létrehozásához
- Nyilvánítsák ki véleményüket egymás munkájáról

5-6-7 éves korban

- Képalakítás során minél többször alkossanak közösen
- Plasztikai munkáikban jelenjen meg a több alakos kompozíció, egy-egy mesejelenet, énekes játék
- Az eszközöket készség szintjén és biztonsággal használják
- Fogalmazzák meg értékítéletüket, tudjanak beszélgetni az alkotásokról
- Emberábrázolásaikban jelenítsék meg a részformákat is (haj, ruha stb.)
- Lássák meg környezetükben a szépet, és örömmel saját kezdeményezésre is rajzoljanak
- Ismerjék fel a magyar népművészeti elemeket, nemzeti szimbólumokat.

6.7.Munka jellegű tevékenységek

Célunk

- A gyermekek aktivitására építve a munka jellegű tevékenységek megszerettetése, az ezekhez szükséges attitűdök és képességek, készségek tulajdonságok – kitartás, önállóság, felelősség, céltudatosság – alakítása
- A különböző munka jellegű tevékenységeken keresztül a közösségi kapcsolatok formálása, a kötelességteljesítés alakítása, a saját és mások elismerésére nevelés, továbbá a nyelvi kifejező képesség fejlesztése

Feladataink

- A gyermeki munka tudatos pedagógiai tervezése, szervezése, a gyermekkel való együttműködés alakítása és a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő értékelése

A gyermeki munka tudatos pedagógiai tervezése, szervezése, a gyermekkel való együttműködés alakítása és a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő értékelése

A munka jellegű tevékenységek az óvoda mindennapjaiban játékos keretek között bontakoznak ki. Eleinte az óvónő segítségével, majd fokozatosan a munkafajták és munkafázisok megismerésével önállóan végezzék a gyermekek. A munkavégzéshez szükséges pozitív viszony kialakításához elengedhetetlen az óvónő serkentő, megerősítő, dicsérő értékelése, figyelembe véve azt, hogy az a gyermekhez mérten konkrét, reális, fejlesztő legyen. Mindhárom korcsoportnál megjelenő tevékenységformák: az önkiszolgálás, testápolás, az öltözködés, az étkezés, a környezet rendben tartása, kerti, udvari tevékenységek. (Az egészséges életmód alakítása c. fejezet részletezi e tevékenységek tartalmát.)

A munka jellegű tevékenységek tervezésénél, megszervezésénél figyelembe kell venni a gyermekek életkori sajátosságait és fejlettségi szintjét.

Az önkiszolgálás magában foglalja a gyermekek mindennapi szükségleteinek önálló kielégítését.

3-4 éves korban

Az önkiszolgálás az óvodai élet egészében jelen van, de a legnagyobb hangsúlyt a 3-4 éves gyermekek munkálkodásában kapja. Az óvónő útmutatását, példáját követve vegyenek részt a csoportszoba rendbetételében, a játékok, eszközök helyrerakásában. Segíthetnek a növények, állatok gondozásában, etetésében. Kísérik figyelemmel a kerti munkálatokat, segítsenek a falevelek, termések összeszedésében, elszállításában.

4-5 éves korban

A 4-5 éves gyermekeknél megjelenik a naposi munka, amelynek alapjait - a munkafolyamatok menetét és fázisait - az önkiszolgáló tevékenység során már jól begyakoroltak. A naposság közösségi megbízatás, amely a közösségi kapcsolatokat fejleszti.

A gyermekek az óvónővel közösen tervezzék meg az aktuális kerti, növény- és állatápolási, gondozási feladatokat és azok elvégzését. Az állandóan ismétlődő és alkalmoszerű munkáknál eleinte közösen, majd egyre önállóbban tevékenykedjenek (pl. teremrendezés, öltöző és mosdó rendjének megőrzése stb.). A gyermekek érettségüknek, fejlettségüknek megfelelően vállalkozzanak egyéni megbízások teljesítésére. (pl. üzenetátadás, kisebbek segítése, ajándékkészítés).

5-6-7 éves korban

Az 5-6-7 éves gyermekek ismerjék a különféle munkafolyamatokat, munkafogásokat, munkaeszközöket. Önállóan végezzék a naposi feladatokat, vigyázzanak közvetlen, és tágabb környezetük rendjére. Végezzenek önállóan környezetszépítő munkát (pl. játékok tisztítása, egyszerűbb javítások, teremdíszítés, ajándékkészítés stb.). Segítsenek rendszeresen a kisebbeknek, az alkalmoszerű munkákra önként vállalkozzanak. Önállóan végezzék a növényápolási és állatgondozási feladatokat. A kerti munkák közül ismerjenek többféle munkafolyamatot - gereblyezés, ásás, ültetés, gyomlálás, terménybetakarítás -, ezeket az óvónővel közösen megtervezve gyakorolják. A kerti szerszámokat önállóan használják. Az őszi, téli évszakokban segítsenek a járdák megtisztításában. A gyermekeket munkájuk során ne csak a "megfelelni akarás" vezesse, hanem természetes módon reagáljanak a külső szükségletekre, segítsenek önmagukon, másokon, vegyék észre, ha valamit meg kell csinálniuk.

A munkavégzés során előtérbe kerül a tevékenységre épülő szóbeli közlés. A tárgyak, a térbeli viszonyok, cselekvések stb. megnevezése szükségszerűvé válik, s ezzel gyarapítja a gyermekek ilyen irányú szókincsét.

Az óvónő - a gyermekek fejlettségétől függően - értékeli a gyermekek munkáját. Eleinte az elvégzett tevékenység feletti közös öröm legyen az elsődleges, majd az ismeretek, készségek fejlődése során fokozatosan alakítson ki követelményeket.

1. Állandóan ismétlődő közösségért végzett munka

A déli étkezés előkészületeit és "utómunkálatait" foglalja magában (abrosz leterítését, szalvétakidobó tálka, szalvétatartó, tányérok, poharak, evőeszközök elhelyezését, folyadéköntést). Mindezek bevezetése folyamatosan, a gyermekek egyéni és életkori sajátosságainak megfelelően történik.

2. Alkalomszerű munkák

A környezet rendjének biztosítása

- Teremrendezés
- Ruhák rendben tartása
- Mosdórendjének megőrzése

Segítés az óvónőnek

- Üzenetátadás
- Eszközök kiosztása
- Játékjavításban segítségnyújtás
- Teremrendezés
- Teremdíszítés
- Udvari játékok
- Kicsiknek segítség az öltöztetésben, vetkőzésben

Ajándékkészítés

- Családtagoknak
 - Csoporttársnak
 - Más csoportnak
 - Iskolásoknak
- } hagyományoknak megfelelően

Egyéb megbízatások

- Folyamatos gyűjtögetés, a természetsarok gazdagítása

3. Az élő környezet rendszeres ápolása, gondozása

Állatgondozás: akvárium, kisállatok (a helyi sajátosságoknak megfelelően) rendben tartása, életfeltételeik biztosítása: etetés, itatás, tisztántartás.

Növényápolás: szobanövények gondozása, életfeltételeik megteremtése: locsolás, átültetés, zuhanyozásuk.

Fejlődés várható eredménye

3-4 éves korban

- Az önkiszolgálás szabályait ismerjék és gyakorolják
- Segítséggel részt tudnak venni az öltöző, mosdó, csoportszoba rendben-tartásában
- Ajándékkészítésben és a teremdíszítésben képesek részt venni
- Óvónő megbízatásait tudják teljesíteni
- Képesek rá, hogy az udvari játékszereket helyre tegyék (homokozó játék, labda, karika)
- Segítséggel részt tudnak venni az egyszerűbb kerti munkálatokban (falevél söprése, locsolás, ültetés stb.)

4-5 éves korban

- Képesek rá kis segítséggel, hogy az asztalterítőt felterítsék az asztalra, kiosszák az étkezéshez szükséges eszközöket
- Étkezés után az asztalt rendbe tudják tenni
- Tudnak segíteni a foglalkozási eszközök kiosztásában, elrendezésében
- Tudnak segíteni kisebb társaiknak
- Részt vesznek a természetsarok gazdagításában és a kisebb kerti munkálatokban (veteményezés, lombsöprés, hólapátolás)

5-6-7 éves korban

- Feladattudatuk kialakulóban van
- Képesek rá, hogy önállóan felterítsék a terítőt, leszedjék és összehajtogassák
- Az eszközöket az asztalon esztétikusan el tudják rendezni
- Étkezés után fel tudják söpörni a morzsát, és le tudják törölni az asztalt
- Játékeszközöket képesek elrendezni a polcokon
- El tudják végezni az önálló és a kiscsoportos feladatokat (pl. babaruha mosása, játéksarok takarítása, átrendezése, stb.)
- Természetsarok növényeit, terméseit, egyébeket csoportba tudják osztani, rendezgetik azokat. A feladatok eredményes elvégzését önállóságuk, önfegyelmük, kitartásuk alakulása biztosítja

7. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

7.1. Személyi feltételek

Az óvodai nevelés programja a jelenlegi személyi feltételek mellett megvalósítható.

Óvodáinkban összesen 38 fő dolgozik.

Óvodapedagógus: 14 fő

Gyógypedagógus: 1 fő

Gyógypedagógiai asszisztens: 1 fő

Pedagógiai asszisztens: 3 fő

Dajka: 6+4 fő

Óvodatitkár: 1 fő

Óvodapszichológus: 1 fő

Egyéb dolgozó: 7 fő

Nevelőközösségünk tagjai jelentős arányban törzstagok, programunk arculatát gyakorlati munkánk során együtt alakítottuk ki. Továbbképzési igényünk folyamatos, ismereteinket rendszeresen bővítjük.

Az óvodában a nevelő munka kulcsszereplője az óvodapedagógus, személyisége az elfogadó és segítő, támogató attitűdön alapszik.

Nevelésünket a gyermek- és családcentrikus szemlélet vezérli, annak érdekében, hogy óvodásaink érzelmi biztonságban, szeretetben, szép élményekkel gazdagodva, minél önállóbban és boldogabban élhessék meg a kisgyermekkort.

Óvodánk 8 csoportjában, heti váltással dolgoznak az óvodapedagógusok. Intézményeinkben a fenntartó által meghatározott férőhelyszám 220 fő. Egy gyermekcsoport életét a két óvodapedagógus együtt irányítja. Fontosnak tartjuk, hogy tudjanak együtt tervezni, összehangoltan, feladatokat megosztva dolgozni. Együttműködésük legyen harmonikus, egymást kiegészítő, hatékonyan, kiegyensúlyozottan neveljenek. A gyermekek gondozásában társaink, nevelőmunkát segítő partnereink a dajkák. Az intézményünkben dolgozóknak feladatuk a nemzeti és etnikai kisebbséghez tartozó és a migráns gyermekek nemzetiségi, etnikai óvodai nevelésének megvalósítása.

Szakmai munkaközösségünk évek óta folyamatosan működik, segítve a közös szemlélet kialakulását, a nevelési értékek megőrzését és újak teremtését.

7.2. Tárgyi feltételek

Központi óvodánk három csoportos, jól felszerelt, modern épület. Az intézmény komfortja, belső esztétikája, karbantartottsága jó feltételeket teremt az ide járó gyermekek számára.

Tagintézményeink:

Óvodai nevelésünk eszközrendszerét a költségvetésből, önerőből, és pályázatok útján biztosítjuk (lásd a mellékletben: Jegyzék az óvodák minimum eszközkészletéhez).

Udvaraink lehetőségei ideálisak, felszereltsége jelentősen fejlődött korszerű, fából készült mozgásfejlesztő eszközökkel.

Nagy zöld terület és fák biztosítják a gyermekek jó közérzetét.

A program megvalósításához szükséges alapvető tárgyi feltételek adottak, karbantartásuk, bővítésük folyamatosan szükséges.

Az óvodának a program céljához rendelt eszközrendszere

A fenntartó által jóváhagyott pedagógiai programunk előnye, hogy kevés anyagi ráfordítás mellett folytatható, ugyanakkor a folyamatos eszközpótlás, bővítés elengedhetetlen. Az óvodának rendelkeznie kell a pedagógiai program megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel, melyek szolgálják a gyermekek biztonságát, kényelmét, fejlődését. A tárgyi felszerelések a gyermekek számára hozzáférhető módon és a gyermekek biztonságára figyelemmel kerülnek elhelyezésre.

Egyidejűleg az óvoda megfelelő munkakörnyezetet biztosít az óvodai munkatársaknak, valamint a szülők fogadására.

Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, különböző dokumentumok, az óvodapedagógus által rögzített megfigyelések segítik.

A külső világ tevékeny megismerésére neveléshez - külső, belső munkavégzéshez szükséges feltételek:

- munkaeszközök: az óvodakertben végzett munkatevékenységek eszközei (gyermek- és felnőtt méretű)
- anyagok, eszközök a hulladékok tárolásához, kísérletekhez
- állattartáshoz szükséges eszközök (akvárium, terrárium stb.)
- növények folyamatos utánpótlásának biztosítása
- az udvar felszerelése, mely által a nevelés fontos színterévé válik
- ismeretterjesztő könyvek, folyóiratok folyamatos beszerzése

7.3. Szervezeti és időkeretek

A foglalkozások szervezése a nevelési év folyamán a következőképp zajlik

3 → 4 évesek	november 1-től – május 31-ig
4 → 5 évesek	október 1-től – május 31-ig
5 → 6 → 7 évesek	szeptember 15-től – május 31-ig

7.3.1. Napirend javaslat

Napirendünket óvodáinkban úgy szervezzük, hogy biztosítjuk a tevékenységekben a folyamatosságot, a kötetlenséget és a választhatóságot, amelyek megfelelő időtartamú, párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységek tervezésével, szervezésével valósulnak meg. A legtöbb időt a játékra, játékos tevékenységekre fordítunk, mint az óvodás korú gyermek fő tevékenységére.

Napirendünk igazodik a különböző tevékenységekhez és az egyéni szükségletekhez, valamint tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermekeknek.

Napirendünkben a gondozásnak is kiemelt szerepe van, mivel óvodapedagógusaink ebben a folyamatban is nevelnek, kapcsolatot építenek a gyermekekkel, egyúttal segítik önállóságuk fejlődését, együttműködve a gondozást végző többi munkatárssal.

A napirendet a gyermekcsoport óvodapedagógusai alakítják ki.

Napirend

IDŐTARTAM	TEVÉKENYSÉG
6.30 - 10.30.	Játék a csoportszobában illetve a szabadban A tevékenységekben megvalósuló tanulás, egyéni és mikrocsoportos tevékenységek • Mindennapi testmozgás • Testápolási teendők • Tízórai • Verselés, mesélés minden nap • Ének, zene, énekes játék, gyermektánc • Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka • A külső világ tevékeny megismerése • Mozgás
10.30 - 12.00	Játék a szabadban Séták, kirándulások
12.00 - 13.00	Testápolási teendők Ebéd
13.00 - 15.00	Mese - pihenés – alvás
15.00 - 17.30	Mindennapi testmozgás Testápolási teendők Uzsonna Játék a csoportszobában illetve a szabadban

7.3.2. Javaslát a gyermekek hetirendjének elkészítéséhez

Hetirendünket az óvodáinkban úgy szervezzük, hogy megfelelő időtartamú, párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységeket biztosítsunk.
A hetirendet a gyermekcsoport óvodapedagógusai alakítják ki.

	Kötetlen		Kötött	
Életkor	Rendszeres	Alkalomszerű	Rendszeres	Alkalomszerű
3-4 évesek	A külső világ tevékeny megismerése Mozgás Verselés, mesélés Ének, zene, énekes játék, gyermektánc Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka	Szabad mozgás mindennap Verselés, mesélés	Mindennapi testmozgás Mozgás	Verselés, mesélés A külső világ tevékeny megismerése (séták, kirándulások)
4-5 évesek	A külső világ tevékeny megismerése Verselés, mesélés Rajzolás, festés, mintázás kézi munka	Szabad mozgás mindennap Matematikai attitűd, beállítódás fejlesztése	Mindennapi testmozgás Mozgás Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	Verselés, mesélés A külső világ tevékeny megismerése (séták, kirándulások)
5-6-7 évesek	A külső világ tevékeny megismerése Verselés, mesélés Rajzolás, festés, mintázás kézi munka	Szabad mozgás mindennap	Mindennapi testmozgás Mozgás Ének, zene, énekes játék, gyermektánc Irányított matematikai tapasztalat és képesség- fejlesztés	Verselés, mesélés A külső világ tevékeny megismerése (séták, kirándulások)

7.3.3. Az óvodai élet tevékenységi formáinak keretét adó jeles napok, hagyományok, ünnepek

Népmese napja – szeptember

Állatok világnapja — október

Mikulás — december

Adventi készülődés karácsonyra — december

Farsang — február

Március 15. — március

Készülődés a húsvétra (mozgó időpont)

Víz világnapja – március

Föld napja — április

Madarak és fák napja — május

Anyák napja - Évzáró — május-június

Gyermeknap — május

- Születésnapok, névnapok megünneplése
- Iskolalátogatás

8. SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEKEK ÓVODAI NEVELÉSE

8.1. A befogadó szemlélet alapelvei

„Az elfogadás mércéje az, hogy valaki mennyire hajlandó a saját értékén emberszámba venni egy sérültet, s mennyire hajlandó beengedni abba a világba, amelyikben valamennyien élünk.” (Zsebe-Bíró)

- Minden gyermek speciális. A pedagógus nem az átlaghoz igazodik, hanem minden gyermekben az egyedi, csak rá jellemző sajátosságokhoz.
- Bármely gyermeknél előfordulnak problémák. A problémák természetes velejárói a tanulásnak, nem kizárólagosan az egyénből fakadó gyengeség tünetei.
- Speciális megsegítés igénybevétele minden gyermek joga. Kiterjed az önismeret, a megismerési technikák, a differenciált bánásmód és az együttműködés biztosítására.
- A gyógypedagógus komplex segítséget nyújt a befogadó intézménynek.

Sajátos nevelési igény fogalma

Sajátos nevelési igényű az a gyermek, aki a szakértői és rehabilitációs bizottság véleménye alapján:

- Testi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, autista, halmozottan fogyatékos, s megismerő funkciók, vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra visszavezethető tartós és súlyos rendellenességével küzd.
- A megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra vissza nem vezethető tartós és súlyos rendellenességével küzd.

8.2. Céljaink

- Közösségbe való beilleszkedésük segítése (alkalmazkodó készség, akaraterő, önállóság, érzelmi élet, együttműködés fejlesztése) – óvodapedagógiai eszközökkel.
- Képességeik fejlesztése (vizuális, akusztikus, taktilis, motoros, és nyelvi) – gyógypedagógiai eszközökkel.
 - A hiányzó vagy sérült funkciókat helyreállítani, újakat kialakítani.
 - A meglévő ép funkciókat bevonni a hiányok pótlása érdekében.

- Funkciók egyensúlyát kialakítani.
- Speciális segédeszközöket elfogadtatni, használatukat megtanítani.
- Egyéni sikereket segítő tulajdonságokat, funkciókat fejleszteni
- Befogadóvá váljon az intézmény, lelkileg is.

Intézményünkben vállaljuk annak a kisgyermeknek az integrációját, aki

Szakértői Bizottság véleménye alapján integráltan nevelhető, és II. kerületi lakos.

- hallássérült
- integráltan nevelhető tanulásban akadályozott gyermekeket
- egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdő sajátos nevelési igényű gyermek nevelését

Fejlesztéséhez az intézmény rendelkezik a szükséges személyi és tárgyi feltételekkel

8.3. Az integrálás lehetőségének további feltételei

- Integráltan nevelhető tanulásban akadályozott gyermek tanítható, fejleszthető legyen az óvodai csoportban.
- Az enyhe fokban hallássérült átlagos intellektusú képességgel rendelkezzen, beszéde legyen érthető, jó beszédmegértési szinttel rendelkezzen, és nyelvvileg képes legyen a tanulékonyásra.

8.4. Az integrálás általános elvei az óvodában

- Az integrálást az egész testület felvállalja.
- A csoportjukban integrálást folytató kollégákat az egész alkalmazotti közösség támogatva segíti.
- Az integrálhatóság minden esetben egyéni döntést igényel, figyelembe véve az összes körülményt.
- Csoportszobába való beosztás előtt az óvónők személyesen találkoznak a kisgyermekkel és a szülőkkel. Csoportkialakításhoz a vezető óvónő figyelembe veszi az óvodapedagógusok véleményét.
- Három hónapos próbaidővel történik a felvétel. A sajátos nevelési igényű gyermek befogadása, segítése nem jelenthet túlzott terhet a csoportban élő gyermekek, felnőttek számára.

Az integrálás nem valósítható meg, ha káros hatása van az SNI gyermekre, a csoportra, a nevelőkre:

- ha nem szolgálja az SNI gyermek fejlődését, szükségleteinek kielégítését
- ha óvodapedagógiai eszközökkel nem oldható meg a közösségi együttélés kialakítása a gyermekek között
- ha a pedagógus testi-lelki túlterhelése túlzott

A Szakértői Bizottság szakvéleményének tartalmaznia kell:

- Az SNI tények megállapítását, annak okait.
- Az integrált nevelés lehetőségeit.
- Nevelési javaslatokat, fejlesztési területeket.
- Az intézmény kijelölését név szerint.
- Kontroll vizsgálat időpontját (első vizsgálat után egy évvel, 12 éves korig értelmi és pszichés zavar esetén kétfévente, mozgás-és érzékszervi fogyatékoság esetén háromévente).

Csoportszervezés elvei

- Integráló csoportban maximum 18 gyermek mellett maximum 3 sajátos nevelési igényű gyermeket fogadunk (lehetőleg különböző problémával).

Eredményes integrálás személyi és tárgyi feltételei

- Inkluzív, befogadó környezet alkalmazottak, szülők, gyermekek részéről.
- Fogyatékoság típusának megfelelő utazó gyógypedagógus.
- Integráló csoportokban gyógypedagógiai asszisztens.
- Speciális segédeszközök (fejlesztő eszközök).
- Kerületi Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézet, mint szakszolgálat közreműködése (utazó gyógypedagógus, tanácsadás).
- Integrálás folytatása a kerületi iskolákban.

- Az integrálási folyamatban közreműködő partnerek és feladataik:
 - Szakértői és Rehabilitációs Bizottság: diagnosztizál, javaslatot tesz, kontroll vizsgálatot végez, folyamatosan figyelemmel kíséri a gyermek fejlődését, vizsgálja az intézményi feltételek meglétét.
 - Szülő: lehetősége legyen a gyermekkel részt venni vizsgálatokon és a terápiás foglalkozásokon. Kötelessége a gyermek fejlődése érdekében mindent megtenni.
 - Gyógypedagógus: értelmezi a SZB szakvéleményét, elvégzi a rehabilitációt, speciális egyéni fejlesztést, javaslatokkal segíti az óvodapedagógus munkáját, közreműködik a szülővel való kapcsolattartásban, egyéni fejlesztési tervet készít (BNO kód esetén).
 - Intézményfenntartó: helyben biztosítja az integrált nevelés feltételeit, a Szakértői Bizottság felé adatokat szolgáltat az integráló intézményről.
 - Óvoda: A sérült kisgyermek részére is biztosítja a harmonikus, elfogadó, az eredményeket értékelő környezetet. A gyermek iránti elvárásokat az állapotának súlyosságához, jellegéhez igazítja. Terhelhetőségét biológiai állapotához, személyiségjegyeihez igazítja.
 - Óvodapedagógus: Egyéni fejlesztési individualizálás.
- Szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készít (ha nincs BNO kód).
 Foglalkozások során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépíti.
 Nevelési helyzetek megoldása során alternatívákat keres.
 Alkalmazkodik az eltérő képességekhez, viselkedésekhez.
 Együttműködik a szakemberekkel, javaslataikat beépíti a pedagógiai folyamatokba.

8.5. Sérülésspecifikus fejlesztés elvei, feladatai

- Integráltan nevelhető tanulásban akadályozott
 - Differenciálás
 - Kooperatív tanulás
 - Projekt módszer
 - Pedagógiai drámajáték
 - Képességfejlesztő báb-animáció
 - Nyitott vagy szabad tanulás

- Enyhe fokban hallássérült
 - A nyelvi kommunikáció megindítása
 - A kommunikációs igény és tevékenység állandó erősítése
 - Beszédértés
 - Szókincsfejlesztés
 - Szintaktikai elemek nyelvhasználatba építése
 - Beszédérthetőség folyamatos javítása
 - A gyermeket körülvevő környezet minden elemében a nyelvi kommunikáció szituatív alkalmazása
 - Szükség esetén a beszédértést és a konkrét megnyilvánulást segítő egyéb eszközrendszerek használata
 - A családi szociális háttér bekapcsolása a kommunikáció-fejlesztés rendszerébe

8.6. Egyéni fejlesztési terv

- Amennyiben a Szakértői és Rehabilitációs Bizottság szakvéleménye alapján a diagnózis BNO kóddal szerepel, a fejlesztési tervet gyógypedagógus készíti el jogszabályban előírt formanyomtatvány alkalmazásával.

Intézményben végezhető egyéni fejlettséget mérő vizsgálatok, eszközök

- DIFER

A személyiségfejlesztés várható eredménye óvodáskor végére

- Integráció folytatása a kerületi iskolákban

Eszközigény, a fejlesztés érdekében

- Speciális fejlesztő játékok

8.7. Tehetséggondozás:

- A tehetség három legfontosabb összetevője: képességek, kreativitás, motiváció.
- Az egyéni képességek kibontakoztatását, a kreatív önkifejezés lehetőségét támogatjuk.
- Érzelmi biztonságban, ingergazdag környezetben a szabad játék és a tevékenységben megvalósuló tanulás feltételeit biztosítjuk.
- A tehetséges gyermekek felismerését, a tevékenységek szervezésével a gyermekek saját aktivitására támaszkodva segítjük.
- Az érdeklődésüknek megfelelő speciális területeken való elmélyüléshez a feltételeket biztosítjuk. A családdal együttműködve különös gondot fordítunk arra, hogy szocializációjukat segítsük, hiszen a társak, a környezet elismerése elősegítik a tehetség kibontakozását.

9. AZ ÓVODA GYERMEKVÉDELMI FELADATAI

Céljaink

- A gyermekek feltétel nélküli elfogadása, az őket megillető jogok érvényesülése
- A hátrányokkal küszködő és veszélyeztetett gyermekek kiszűrése, számukra az esélyegyenlőség biztosítása
- Az óvodai élet folyamatában a gyermekek személyiségének, fejlődőképességének optimális szintjéhez való juttatása

Feladataink

- A gyermeki-szülői jogok megismertetése és érvényesítése az óvodában, rendszeres kapcsolattartás a szülőkkel
- A gyermek hátrányos helyzetének, veszélyeztetettségének felismerése, a problémák feljegyzése (szociokulturális háttér felmérése)
- A gyermekek szociális helyzetének lehetőség szerinti javítása, a családot, gyermeket megillető kedvezményekhez való hozzájutás elősegítése
- Együttműködés a gyermekvédelemben partner társszervekkel
- Segítő szakemberek igénybevétele a problémák típusának megfelelően
- A gyermekek egyéni szükségletének megfelelő fejlesztés

Óvodán belüli tevékenységek, amelyekkel feladataink megvalósíthatók

- A családdal való kapcsolattartás minden szinten történő megvalósulása: családlátogatás, anyás beszoktatás, szülői értekezletek, egyéni beszélgetések, közös programok
- A szociális kedvezmények, juttatások – rászorultság szerint – minden érintetthez való eljuttatása
- A segítő szakemberek folyamatos – intézményen belüli tevékenysége (szűrővizsgálatok, egyénre szabott fejlesztések), amelyek az arra rászoruló gyermekek számára nélkülözhetetlenek a sikeres iskolakezdéshez (orvos, védőnő, pszichológus, logopédus, fejlesztő pedagógus)
- Óvodai nevelésünk – a családi nevelést kiegészítve – a gyermeket óvja, védi, neveli, szocializálja, személyiségét fejleszti, figyelembe véve az eltérő fejlődési ütemét

Nyilvántartásba vétel szempontjai

- Elhanyagoló nevelés
- Testi, lelki bántalmazás
- Rossz szociokulturális háttér, egészségügyi okok

A csoportvezető óvónők feladata a felderítés, prevenció, az adatszolgáltatás, a környezettanulmány.

Gyermekevédelem feladatai:

- A felderítés segítése
- Egyes esetekben környezettanulmány készítése
- Szülők tájékoztatása
- Kapcsolattartás a segítő szervekkel (Családsegítő és Gyermekjóléti Központ, Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat)
- A hátrányos és veszélyeztetett gyermekek óvodába járásának figyelemmel kísérése
- Hátrányos és veszélyeztetett gyermekekről nyilvántartás vezetése

10. AZ ÓVODA KULCSFONTOSSÁGÚ KAPCSOLATAI

Az óvoda a társadalomban elfoglalt helye szerint kapcsolatban áll különböző intézményekkel, szervezetekkel, csoportokkal, amelyek az óvodai élet során és az óvodai élet után meghatározó szerepet töltenek be a gyermek életében. A kapcsolattartás formái és módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és a szükségletekhez.

Legfontosabb és legszorosabb kapcsolat az óvodába járó gyermekek családjával van.

Fontos feladat:

Az óvodát a szűkebb és tágabb környezetben elfogadtassa, és a közvéleményben az ott folyó tevékenységről egy pozitív óvodaképet alakítson ki. Ehhez elengedhetetlen a nyilvánosság.

10.1. Az óvoda és a család

A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége. Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermekek fejlődését. Ennek alapvető feltétele a családdal való korrekt, partneri együttműködés. A szülő tud legtöbbet gyermeke szükségleteiről, igényeiről, az óvónő pedig szaktudása és tapasztalatai alapján hatékony segítséget nyújt a gyermek fejlődéséhez.

Az óvoda nyitott a családok felé, a partnerkapcsolat kialakításában kezdeményező.

A gyermekek harmonikus fejlődése érdekében törekszik a kölcsönös bizalom, tisztelet, alkalmazkodás és segítségnyújtás megvalósítására.

Helyi sajátosságnak tekinthető, hogy óvodáinkban gyakoriak a nagycsaládok.

Intézményünk körültekintően szervezi az együttműködés formáit, mely az információk áramlását a szemléletformálást, az óvoda tartalmi munkájának szakszerű megismerését, a gyermekek egyéni fejlődésének jellemzőjét hivatott közvetíteni.

Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesíti az intervenciók gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.

Az együttműködés formái:

- Beíratás (első találkozás és ismerkedés az óvodával)
- Családlátogatás:
Lehetőség szerint az óvodába kerülésig (a gyermekek közvetlen környezetének, a család gyermekkel kapcsolatos információinak megismerése)
- Beszoktatás:
Különbség van a bölcsődéből illetve családból érkező gyermekek között. Az igényeknek és a szükségleteknek megfelelően anyás és lépcsőzetes (időben és létszámban) beilleszkedés lehetővé tétele, amely alkalmas arra, hogy a szülő megismerje az óvodai életet, szokásokat, óvónőket, dajkákat, tevékenyen részt vegyen a beilleszkedésben.
- Napi kapcsolattartás:
Lényeges információk átadása, rövid párbeszéd, kölcsönös érdeklődés.
- Szülői értekezlet:
Az óvodát, a csoportot, a gyermekeket, a szülőket érintő legfontosabb témák, feladatok megbeszélése. A szülők véleményének, javaslatainak meghallgatása, figyelembe vétele.
- Nyílt nap, játszódélutánok:
Napi életbe való betekintés, együttjátzás, tevékenykedés.
- Délutáni beszélgetések:
Négyszemközti találkozások, információcserék, teendők megbeszélése.
- Közös programok, ünnepek:
Közös készülődés adventi és húsvéti munkadélutánokon az ünnepekre (mézeskalács sütése, koszorúk készítése, tojásfestés stb.);
Közös gyermeknapi program keretében kézműves foglalkozások, játszóház, versenyjátékok, gyermek táncház stb.;
Az évzáró és anyák napi ünnepségeken osztoznak a gyermekeikkel az örömben jelenlétükkel, együttműködésükkel.
- A Szülői Szervezetnek fontos szerepe van az óvoda és a család kapcsolatának alakításában, a folyamatos együttműködés, véleménynyilvánítás, kezdeményező és szervező tevékenységével.
- A gyermek-gyermek kapcsolat formálja a családok egymás közötti jó viszonyának kialakítását, amelyből a szülők között is baráti kapcsolatok jönnek létre.

10.2. Az óvoda és a bölcsőde

Bölcsődéből érkezik az új gyermekek egy része. Az átmenet zökkenőmentessé tétele érdekében az óvoda olyan kapcsolatot alakított ki, amely során egymás nevelőmunkáját megismerhetik, segíthetik.

Kapcsolattartás formái:

- május-június hónapban a leendő kiscsoportos óvónők látogatása
- igény szerinti óvónői részvétel, tájékoztatás a szülői értekezleten
- gondozónők fogadása szeptember-október hónapban

10.3. Az óvoda és az iskola

Kölcsönös, nyitott kapcsolat tartása a zavartalan iskolakezdet szolgálja. Fontosnak tartjuk, hogy a tanítónők tájékozódjanak óvodánk pedagógiai programjáról, céljainkról, feladatainkról.

Kapcsolattartás formái:

- volt óvodásaink meglátogatása az első osztályban;
- a tanítónő fogadása mindhárom tagóvodában;
- a nagycsoportos óvodások látogatása a körzeti iskolában, ahol megismerkednek az iskolával, tanítókkal, az ott folyó tanulással.;
- az iskola által szervezett nyílt napokon való részvétel.

10.4. Az óvoda egyéb kapcsolatai

A fenntartó:

kapcsolatunk jellemzője az együttműködés, amely részben hivatalos, részben pedig támogató, segítő jellegű.

A közművelődési intézmények:

a különböző művészeti csoportok kínálatából oly módon válogatunk, hogy azok megfelelő művészeti színvonalon nyújtsanak élményt a gyermekeknek.

Szociális intézmények

Egészségügyi intézmények

Gyermekotthonok

Közművelődési intézmények

Kisebbségi önkormányzatok, szervezetek

Család- és Gyermekjóléti Központ

Pedagógia Szakszolgálat / szakértői bizottságok

Érvényességi nyilatkozat

A pedagógiai program érvényességi ideje:

A módosított dokumentum bevezetésre kerül az elfogadást követően 2023. szeptember 1-től visszavonásig

A nevelőtestület határozata alapján érvényes

A pedagógiai program felülvizsgálata:

5 évente

A pedagógiai program módosításának lehetséges indokai:

Szervezeti átalakítás

Ha a nevelőtestület más program bevezetéséről dönt

Ha egyéb érdekegyeztető fórum, módosítást javasol

Törvényi változás

Előírás a programmódosítás előterjesztésére:

Írásbeli előterjesztés az óvodavezető testületénél

Részletes szóbeli előterjesztés nevelőtestületi értekezleten

A programról tájékoztatást kapnak az óvodába járó gyermekek szülei.

A tájékoztatást az óvodapedagógusok a szeptemberben megtartott szülői értekezleteken tartják.

Hozzáférés, betekintés módja: vezetői irodában és minden csoportszobában.

Legitimációs záradék

Elfogadta: A Kolozsvár Utcai Óvoda
Nevelőtestülete

dátum:
aláírás:

Véleményt nyilvánított:
Az óvoda Szülői Szervezete

dátum:
aláírás:

Jóváhagyta:
Óvodavezető

dátum:
aláírás:

FELHASZNÁLT IRODALOM

1. 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról.
Magyar Közlöny, 1997. 39. sz. 2645-2649p.
2. A fővárosi közoktatás helyezte és fejlesztési irányai.
3. A gyermekek alapvető jogainak és szükségleteinek chartája.
4. Oktatáspolitikai koncepció Budapest II. kerület.
Bp. Művelődési Iroda, 1997. 2-49p.
5. Az óvodai nevelés programja.
Bp. OPI, 1989. 7-283p.
6. Balázsne Szűcs Judit: Miből lesz a cserebogár?
Bp. Alex-typo, 1992. 7-114p.
7. dr. Bombay Lászlóné: Egészségtani és gondozási ismeretek.
Bp. OKKER, 1995. 32-42p.
8. Forrai Katalin: Ének az óvodában.
Bp. EditioMusica, 1974. 1-249p.
9. Füstifecskék Napközi Otthonos Óvoda Helyi Nevelési Programja.
Soros Alapítvány, 1998. 9-37p.
10. dr. Hegyi Ildikó: Siker és kudarc a pedagógiai munkában.
Bp. OKKER, 1996. 8-36p.
11. Játékos természetvédelem. NODUS, 1994.
12. Kósáné Ormai Vera: A mi óvodánk
OKKER, 2001.
13. dr. Kuti István és dr. Kuti Istvánné: Körlánc
Környezeti nevelés az óvodában. Kecskemét, 1995. 29-135p.
14. A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény
20/1997. (II.13.) Korm. rendelet a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX.
törvény végrehajtásáról

15. Nagy Jenőné: Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel.
Szolnok. JNSZM Pedagógiai Intézet, 1997. 7-102p.
16. Nagy Jenőné: Óvodai programkészítés, - de hogyan?
NAT-TAN Sorozat Bp. OKI, 1996. 1-128p.
17. Nagy Jenőné: Óvodatükör
„Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel” Országos Szakmai
Egyesület, Szolnok, 2001.
18. "Négyszínvirág" a Vésztői Napközi Otthonos Óvodai Helyi Nevelési
Programja. Vésztő, 1998. 16-142p.
19. Nemzeti Alaptanterv.
Művelődési és Köznevelési Minisztérium, 1995.
20. Néphagyományörző Óvodai Program.
Gödöllő. 1997. 10-57p.
21. Óvoda, Iskola és Kultúra Háza, Csempe Szkopács, 1997. 3-29p.
22. Az Óvodai nevelés országos alapprogramja.
Magyar Közlöny, 1996. 71. sz. 4511-4516p.
23. Óvodavezetők kézikönyve V.
Bp. OKKER, 1997. 69-158p.
24. Porkolábné dr. Balogh Katalin: Kudarccal az iskolában.
Bp. Alex - typo, 1992. 41-287p.
25. Székely Lajos: Az óvodai egészségnevelés elmélete és gyakorlata.
Bp. az Egészségesebb Óvodák Nemzeti Hálózata, Egyesület, 1997. 13-79p.
26. Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésére vonatkozó törvények:
27. 1998. évi XXVI. Törvény a fogyatékos személyek jogairól és
esélyegyenlőségük biztosításáról
28. Az 1993. évi LXXIX. Törvény a Köznevelésről
29. A 2/2005. (III.1.) OM rendelet 1. sz. melléklete a Sajátos nevelési igényű
gyermekek óvodai nevelésének irányelve
30. 14/1994. (VI.24.) MKM rendelet a képzési kötelezettségről és a pedagógiai
szakszolgálatról, és módosításai: 3/1998 (IX.9.) OM r. és 19/2004. (VI.14.)
OM r.

31. 11/1994. (VI.8.) MKM r. 7 sz. melléklet IV. fejezete a speciális eszközökről
Intézményi Alapító Okirat
32. 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési – oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
33. 363/2012.(XII.17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
34. A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. Törvény
35. A nemzeti köznevelésről szólótörvény végrehajtásáról szóló 229/2012. (VIII.28.) Korm. rendelet
36. 32/2012 (X.8.) EMMI rendelet a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve kiadásáról
37. 137/2018. (VII. 25.) Korm. rendelet Az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet módosításáról

Melléklet

1. Jegyzék az óvodák minimum eszközkészletéhez

2023

Az egyes helyiségek és az udvar jellemző adatait (alapterület, belmagasság, légköbméter, belső burkolat, megvilágítás stb.) a hatályos építészeti, egészségügyi, munkavédelmi és tűzvédelmi jogszabályok tartalmazzák.

<i>Eszközök, felszerelések</i>	<i>Mennyiségi mutató</i>	<i>Megjegyzés</i>	<i>Ellátottság (tény) db</i>			<i>Hiány (db)</i>		
1. HELYISÉGEK (1. Kolozsvár óvoda; 2. Máriaremetei óvoda)								
			1.	2.		1.	2.	
Csoportszoba	Gyermekcsoportonként 1		3	3		0	0	
Tornaszoba	Óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1		1	0		0	1	
Logopédiai foglalkoztató, egyéni fejlesztő szoba	Óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1		1	1		0	0	
Játszóudvar	Óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1		1	1		0	0	
Óvodavezetői	Óvodánként 1		1	0		0	1	

Óvodavezető-helyettesi iroda	Óvodánként 1	Ha a közoktatásról szóló törvény szerint a helyettes megbízása kötelező; a 3 és ennél kevesebb gyermekcsoporttal alapított óvodába az óvodavezetői, gazdasági vezetői irodával, nevelőtestületi szobával közösen is kialakítható, ha a helyiség alapterülete ezt megengedi.	1	0		0	1	
Gazdasági vezetői iroda	Óvodánként 1		1	0		0	1	
Nevelőtestületi szoba	Óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1		1	0		0	1	
Orvosi szoba	Óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	Ha a székhelyen, telephelyen 4 vagy ennél több gyermekcsoporttal alapított óvodában; az elkülönítő helyiséggel közösen is kialakítható	1	0		0	1	
Gyermeköltöző	Gyermekcsoportonként 1	Másik gyermekcsoporttal közösen is kialakítható, ha a helyiség alapterülete, illetve a gyermekek száma ezt lehetővé teszi.	3	2		0	0	

Gyermekmosdó, WC	Gyermekcsoportonként 1	Másik gyermekcsoporttal közösén is kialakítható, ha a helyiség alapterülete, illetve a gyermekek száma ezt lehetővé teszi.	3	2		0	0	
Kiszolgáló helyiségek								
Felnőtt öltöző:	Épületenként: Külön, óvónőknek Dajkáknak Fűtő-kertésznek	A három és ennél kevesebb gyermekcsoporttal alapított óvodában a felnőttel munkavégzését szolgáló más helyiségekkel közösén is kialakítható.	1	0		0	1	
Elkülönítő szoba	Óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1		1	0		0	1	
Melegítőkonyha (felszereléssel)	Óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	Ipari mosogatógép Ipari mikrosütő Melegítéshez tűzhely	1 1 1	1 1 1		0 0 0	0 0 0	
Tálaló-mosogató, ezen belül felnőtt étkező	Óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1		1	1		0	0	
Felnőtt mosdó, zuhanyzó	Épületenként 1		1	1		0	0	
Felnőtt WC	Épületenként 1		1	1		0	0	
Mosléktároló	Óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1		1	1		0	0	
Egyéb raktár	Óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1		1	0		0	1	

Szertár	Épületenként 1		1	0		0	1	
II. HELYISÉGEK BÚTORZATA ÉS EGYÉB BERENDEZÉSI TÁRGYAI								
1. Csoportszoba								
Óvodai fektető	Gyermeklétszám szerint 1		90	86		0	0	
Gyermekszék	Gyermeklétszám szerint 1		90	86		0	0	
Gyermekasztal	Gyermeklétszám figyelembevételével		40	30		0	0	
Fényvédő függöny	Ablakonként, az ablak lefedésére alkalmas méretben		21	14		0	0	
Szőnyeg	Gyermeccsoportonként, a padló egyötödének lefedésére alkalmas méretben		9	6		0	0	
Játéktároló szekrény vagy polc	Csoportszobánként 2		12	9		0	0	
Fektető tároló	Valamennyi gyermekágy tárolásához		4	3		0	0	
Élősarok állvány	Gyermeccsoportonként 1		4	3		0	0	
Hőmérő	Gyermeccsoportonként 1		4	3		0	0	
Óvodapedagógusi asztal	Gyermeccsoportonként 1		4	3		0	0	
Felnőtt szék	Gyermeccsoportonként 3		8	6		0	0	
Eszköz-előkészítő asztal	Gyermeccsoportonként 1		4	3		0	0	

Textiltároló szekrény	Gyermekcsoportonként 1	Ha elhelyezésére a csoportszobán kívül nincs más lehetőség	1	3		0	0	
Gyermeknagyságú tükör	Gyermekcsoportonként 1		4	3		0	0	
Szeméttároló	Gyermekcsoportonként 1		4	3		0	0	
2. Tornaszoba								
Tornapad	2		4	(2)		0	0	
Tornaszőnyeg	1		2	(1)		0	0	
Bordásfal	2		15	(1)		0	0	
Óvodai többfunkciós mászó készlet	1		2	(0)		0	0	
3. Logopédiai foglalkoztató, egyéni fejlesztőszoba								
A fogyatékoság típusának megfelelő, a tanulási képességet fejlesztő eszközökkel		Nevelési programban foglaltak szerint	1	0		0	1	
Tükör	1		1	(1)		0	0	
Asztal	1		1	(1)		0	0	
Szék	2	1 gyermek, 1 felnőtt	2	(2)		0	0	
Szőnyeg	1		1	(0)		0	1	

4. Játszóudvar								
Kerti asztal	Gyermekcsoportonként 1		4	3		0	0	
Kerti pad	Gyermekcsoportonként 2		8	6		0	0	
Zuhany vagy pancsoló	Óvodánként 1-2		1	0		0	1	
Babaház	Gyermekcsoportonként 1		1	1		3	2	
Udvari homokozó	Gyermekcsoportonként 1		3	3		1	0	
Ivókút	Udvaronként 1		1	1		0	0	
Udvari játéktároló	Óvodánként 1-2		1	1		0	0	
Takaróháló	Homokozóként 1		3	3		1	0	
Mozgáskultúrát, mozgásfejlődést segítő, mozgásigényt kielégítő eszközök	Gyermekcsoportonként, a gyermeklétszám figyelembevételével		25	25		0	0	
Fasporteszközök:								
Mászóház			1	2		0	0	
Létrás hinta, kötélletra			0	1		1	1	
Csúszda			1	1		0	0	
Libikóka			0	0		1	1	
Kosárlabda palánk			1	1		0	0	
Foci kapu			1	1		0	0	
Különböző méretű labdák			30	30		0	0	
Kerékpárok, triciklik, rollerek			20	20		0	0	
Kresz pálya			0	0		1	1	
Egyensúlyozó gerenda			0	0		1	1	
Távolugráshoz homok medence			0	0		1	1	

Hinta, gyűrűhinta			0	0		1	1	
5. Óvodavezetői iroda								
Íróasztal és szék	1-1		1	0		0	1	
Tárgyalóasztal	1		1	0		0	1	
Szék	2		2	0		0	1	
Telefon	1		1	0		0	1	
Könyvszekrény	1		1	0		0	1	
Íratszekrény	1		1	0		0	1	
6. Óvodavezető-helyettesi, gazdasági vezetői iroda								
Asztal	Felnőtt létszám figyelembevételével		2	0		0	1	
Szék	Felnőtt létszám figyelembevételével		3	0		0	2	
Íratszekrény	2		2	0		0	2	
Lemezszekrény	1		0	0		1	1	
Írógép asztal és szék	1-1		1	0		0	1	
Számítógép asztal és szék	1-1		1	0		0	1	
Írógép	1		1	0		0	1	
Telefon	1	Közös vonallal is működtethető	1	1		0	0	
Fénymásoló	1		1	0		0	1	
Fax	1		1	1		0	0	

Számítógép, nyomtató	1	Az írógép és tartozékai kiválthatók	2	1		0	0	
7. Nevelőtestületi szoba								
Fiókos asztal	Pedagógus létszám szerint 1		1	1		0	0	
Szék	Pedagógus létszám szerint 1		6	6		0	0	
Könyvtári dokumentum	500	Pedagógiai szakirodalom, jogszabálygyűjtemény, mesekönyvek stb. Az óvodapedagógusok felkészüléséhez.	700	570		0	0	
Könyvszekrény	2	Legalább 500 könyvtári dokumentumnak	3	3		0	0	
Varrógép	1		1	0		0	1	
Tükör	1		1	1		0	0	
Mosdókagyló	1		1	1		0	0	
8. Orvosi szoba								
	Berendezése, felszerelése a 26/1997. (IX.3.) NM rendelet előírásai szerint		1	0		0	1	

9. Gyermeköltöző								
Öltöző szekrény, öltözőpad, ruhatároló fogas	Gyermeklétszám figyelembevételével	Öltözőrekeszen belül elkülönített cipőtároló	91	84		0	0	
10. Gyermekmosdó, WC								
Törölközőtartó	Gyermeklétszám figyelembevételével		90	86		0	0	
Falitükör	Mosdókagylónként 1		9	2		0	7	
Hőmérő	Helyiségenként 1		4	3		0	0	
Fogmosótartó	Gyermeklétszám figyelembevételével		4	3		0	0	
Folyékony szappan adagolóval	Mosdókagylónként 1		9	9		0	0	
III. TISZTÁLKODÁSI ÉS EGYÉB FELSZERELÉSEK								
Egyéni tisztálkodó szerek	Felnőtt és gyermeklétszám szerint 1		140	92		0	0	
Tisztálkodó felszerelések	Mosdókagylónként 1		9	9		0	0	
Fésűtartó	Csoportonként 1		6	3		0	0	
Törölköző	Felnőtt és gyermeklétszám szerint 3-3		280	192		140	96	
Abrosz	Asztalonként 3		40	30		10	15	

Takaró	Gyermeklétszám szerint 1		90	86		0	0	
Ágynemű huzat, lepedő	Gyermeklétszám szerint 3-3		90	86		0	0	
IV. A FELNŐTTEK MUNKAÉVGZÉSÉHEZ SZÜKSÉGES MUNKAESZKÖZÖK								
Szennyes ruha tároló	Óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1		1	1		0	0	
Mosott ruha tároló	Óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1		1	1		0	0	
Mosógép	Óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	Ha a mosás helyben történik	2	1		0	0	
Centrifuga	Óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	Ha a mosás helyben történik	2	1		0	0	
Vasaló	Épületenként 1		1	1		0	0	
Vasalóállvány	Épületenként 1		1	1		0	0	
Szárítóállvány	Épületenként 1		1	1		0	0	
Takarító eszközök	Épületenként 1		1	1		0	0	
Kerti munkaeszközök, szerszámok	Óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	Ásó, kapa, gereblye, kerti locsolókanna, fűrógép, szerszámos láda, kalapács	1	1		0	0	
Hűtőgép	Épületenként 2		2	2		0	0	
Porszívó Takarítógép – nagyteljesítményű	Épületenként 1-1		1	1		0	0	
V. A NEVELŐMUNKÁT SEGÍTŐ JÁTÉKOK ÉS EGYÉB ESZKÖZÖK								

1. Játékok, játékeszközök (mennyiség, eszközfajtánként)								
Különféle játékformák (mozgásos játékok, szerepjátékok, építő- konstruáló játékok, dramatizálás és bábozás, barkácsolás) eszközei	Gyermekcsoportonként a gyermekek 30 %-ának megfelelő mennyiségben	Csoportszobai						
Mozgásos játékok: mini trambulin			3	1		0	0	
Tollas és tenisz felszerelések			5	5		0	0	
Gólyaláb			5	5		0	0	
Dobozos gólyaláb			5	5		0	0	
Kugli, teke			1	1		0	0	
Falovacska			0	0		2	2	
Szerepjátékok: különböző méretű babák			20	20		0	0	
Babakocsi			6	3		0	0	
különböző méretű autók, jelző táblák, autópálya			40	40		0	0	
Babaágy, bölcső, pelenkázó			6	6		0	0	
Babaszoba és konyha felszerelései			30	20		0	0	
Műanyag állatok			40	30		0	0	
Orvosi táska, fodrászos kellékek			6	6		0	0	
Plüss állatok			28	18		0	0	
Építő-konstruáló játékok: különböző méretű fakockák			8	6		0	0	
Legó, Dupló készletek			15	15		0	0	
Babilon			3	3		0	0	
Mágnes kirakó			3	3		0	0	
Csoportonként 6-7 féle játékból, 2-3 készlet								

Dramatizálás és bábozás, barkácsolás: bábparaván, bábtartó			3	3		0	0	
Különböző méretű bábok; gyerek- és felnőtt kézre kesztyű bábok, ujj bábok			50	30		0	0	
Dramatizáláshoz fejdíszek, palástok, ruhák			20	20		0	0	
Barkács asztal – barkácsoló eszközök, szerszámok			1	1		0	0	
Mozgáskultúrát, mozgásfejlődést segítő, mozgásigényt kielégítő eszközök	Gyermekcsoportonként, a gyermeklétszám figyelembevételével	Csoportszobai						
Egyensúlyozó deszkák 3-4			3	3		0	0	
Tojáslabda 3-4			4	4		0	0	
Ugráló labda 3-4			4	4		0	0	
Tüskelabda 3-4			4	4		0	0	
Gumi szalagok – különféle erősségű 25-30			30	30		0	0	
Magasugró készlet			0	0		1	1	
Függeszthető pad 2-3			3	0		0	2	
Ugrókötél 25-30			25	25		0	0	
Bóják			5	0		0	5	
Tornabotok 25-30			0	0		30	30	
WESCO MODULOK			1	0		0	1	
BODY ROLL			1	0		0	1	
Függőbillenő hinta			3	3		0	0	
Körlap hinta			3	3		0	0	
Rugós deszka			3	3		0	0	
Mászókötél			3	2		0	0	
Forgó kúp-tölcsér			1	1		0	0	
Tini kondi			0	0		1	1	
Körkötél			1	1		0	0	

Babzsák			30	30		0	0	
Ének, zene, énekes játékok eszközei	Gyermekcsoportonként, a gyermeklétszám figyelembevételével	Az óvodai nevelés programja szerint						
Fejdíszek: kacsa, kutya, macska, mackó, medve, farkas, nyúl, béka			10	10		0	0	
kecske, bárány, korona, koszorú			8	8		0	0	
Felvehető pillangó, katicabogár			3	3		0	0	
Kellékek: szalmakalap			6	6		0	0	
Filckalap			6	6		0	0	
Kiskosár			6	6		0	0	
Kiskötény			6	6		0	0	
Ráncolt, bő szoknya			6	6		0	0	
Kendő, zsebkendő			6	6		0	0	
Kalap			6	6		0	0	
Mellény			6	6		0	0	
Vőfélybot			6	6		0	0	
Díszes koszorú			6	6		0	0	
Az anyanyelv fejlesztésének, a kommunikációs képességek fejlesztésének eszközei	Gyermekcsoportonként a gyermekek 30 % -ának megfelelő mennyiségben	Az óvodai nevelés programja szerint; képeskönyvekből, képes mesekönyvekből gyermekcsoportonként legalább 15 féle, 3-3 példányban						
Mesekönyvek			45	45		0	0	
Fejlesztő füzetek			25	25		0	0	
Anyanyelvi játékokhoz képek			10	10		5	5	
Mágnestábla			6	6		3	3	

Értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és kreativitást fejlesztő anyagok, eszközök	Gyermekcsoportonként a gyermekek 30 % -ának megfelelő mennyiségben	Az óvodai nevelés programja szerint						
Memória játékok 3-4			15	15		0	0	
Társasjátékok 3-4			15	15		0	0	
Logikai készlet 5-6			10	10		0	0	
Ravensburger játékok 4-5			15	15		0	0	
Puzzle 4-5			15	15		0	0	
Sakk készlet (nagy csoportban)			4	3		0	0	
Bandoló, Bandolinó			15	15		0	0	
Kártyák			9	9		0	0	
Marokkó			4	3		0	0	
Logikai játékok			10	10		0	0	
Dominó			8	6		0	0	
Dzsenga			4	3		0	0	
3 dimenziós puzzle			0	0		2	2	
Néhány Montessori eszköz			2	2		0	0	
Ábrázoló tevékenységet fejlesztő (rajzolás, festés, mintázás, építés. Képalakítás, kézimunka, anyagok, eszközök)	Gyermekcsoportonként, a gyermeklétszám figyelembevételével	Az óvodai nevelés programja szerint						

Agyagozáshoz: agyag, simító lapát, linólapok, palatáblák, mintázó eszközök, fokhagymaprés, damil	45	45		0	0	0
Gyurmázáshoz: plastilin, só-liszt	45	45		0	0	0
Rajzoláshoz: zsírkréta, különböző vastagságú színes ceruza, filctoll, akvarell, kréta vagy ceruza, tus, nádtoll, rajztábla	45	45		0	0	0
Festéshez: gombfesték, tempera, textil- és üvegfesték, diófafác, szivacs henger, ecsetek, gyerekenként 3 féle vastagságú	45	45		0	0	0
Különböző papírok: rajzlap, színes kartonok, krepp papír, négyzet és téglalap alakú színes hajtogatató lapok, fűzőlapok, csomagolópapír, fotókarton, műszaki rajzlap, pauszpapír, selyempapír	100	100		0	0	0
Vágáshoz jó minőségű olló	50	50		0	0	0
Gyöngyfűzéshez különböző méretű gyöngyök, damil, drót	20	15		0	0	0
Fonalmunkához: különböző vastagságú fonalak, hímzőfonal, felvető, szövőkeret, különböző ágú körmöcske, szalagszövő, tompa hegyű tű	40	30		0	0	0
Ragasztók, keményítő, tapéтарagasztó	40	30		0	0	0
Építéshez: papírdobozok, papírhengerek	40	30		0	0	0
Nemezeléshez: gyapjú, tál	20	15		0	0	0
Barkácsoláshoz, bábkészítéshez: töltőanyag, hurkapálca, fakanál, csipkék, bőr, maradék anyagok, filcanyag, puhafa hulladék	40	30		0	0	0
Batikoláshoz: méhviasz, gyertya, írówka, illatlámpa	20	15		0	0	0
Népi kismesterségekhez: csuhé, szalma, gyékény, rafia, vessző, íszalag	20	15		0	0	0
Nyomat készítéséhez, monotípiához: linocolor festék, üveg vagy műanyag lap	20	15		0	0	0
Égető kemence	1	0		0	1	1
Lemosható asztalterítő 10-15	10	10		0	0	0
Műalkotás: az óvoda részére 10-15 db reprodukció	0	0		10	10	10

A természeti, emberi és tárgyi környezet megismerését elősegítő eszközök, anyagok	Gyermekecsoportonként, a gyermeklétszám figyelembevételével	Az óvodai nevelés programja szerint						
Földgömb			4	3		0	0	
Térkép			4	3		0	0	
Nagyítók 10-15			10	10		0	0	
Mikroszkóp			1	1		0	0	
Állat- és növényhatározók			6	6		0	0	
Távcső 5-6			15	15		0	0	
Kosarak 10-15			40	30		0	0	
Vízvizsgáló eszközök (szűrők, tálak)			10	10		0	0	
Fényképezőgép			1	1		0	0	
Csíráztató tálak			4	3		0	0	
Cserepek, virágládák – magok, hagymák, virágföld			15	12		0	0	
Akváriumok			0	0		1	1	
Gyümölcscentrifuga			0	0		1	1	
Üvegek a gyűjteményeknek			10	10		0	0	
Munkajellegű tevékenységek eszközei	Gyermekecsoportonként a gyermekek 30 % -ának megfelelő mennyiségben	Az óvodai nevelés programja szerint						
Locsolókanna 5-6			5	5		0	0	
Kerti szerszámok: ásó, kapa, lapát, lombseprű, gereblye; 4-5			15	15		0	0	
Talicska 3-4			3	3		0	0	
Hólapát 10-15			10	10		0	0	
Cirokseprű, partvis			4	3		0	0	

Napos kötény			20	15		0	0	
Komposztáló 1-1			4	2		0	0	
Ültetőfa 10-12			10	10		0	0	
Gyúródeszka, nyújtófa 4-5			4	4		0	0	
Daraboló kések (gyerekeknek)			90	60		0	0	
Robotgép, mérleg			1	1		0	0	
Műanyag terítők 4-5			20	15		0	0	
Gyümölcsmosó			3	3		0	0	
Zöldség szeletelő			1	1		0	0	
Kalapács, szögek			4	3		0	0	
Ruhakefe, cipőkefe			4	3		0	0	
2. A nevelőmunkát segítő egyéb eszközök								
Videó (lejátszó)	Óvodánként 1		1	1		0	0	
Televízió	Óvodánként 1		1	1		0	0	
CD lejátszó	3 csoportonként 1		4	3		0	0	
Magnetofon	3 csoportonként 1		3	3		0	0	
Diavetítő	Épületenként 1		1	1		0	0	
Vetítővászon	Épületenként 1		1	1		0	0	
Hangszer (pedagógusoknak)	Óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	Az óvodai nevelés programja szerint						
Furulya (szoprán vagy alt)			4	3		0	0	
„A” síp vagy hangvilla			4	3		0	0	
Hegedű			0	0		1	1	

Magnó kazetták			40	30		0	0	
CD lemezek			40	40		0	0	
Szintetizátor			0	0		1	1	
Gitár			0	0		1	1	
Hangszer gyerekeknek	Gyermeccsoportonként a gyermekek 30 % -ának megfelelő mennyiségben	Az óvodai nevelés programja szerint						
Kézidob, fadob, 2-3			6	6		0	0	
Cintányér 2-3			6	6		0	0	
Triangulum, különböző méretű 2-3			6	6		0	0	
Csengősor			1	1		0	0	
Ujjcintányér 2-3			6	6		0	0	
Kasztanyetta 2-3			6	6		0	0	
Xilofon			1	1		0	0	
Népi ütő és rázó hangszerek 10-12			10	10		0	0	
Harang fém, 1 készlet			0	0		4	3	
Köcsögduda			1	1		0	0	
Csőkolomp 1			0	0		4	3	
Agogo 1			0	0		4	3	
Harangjáték 1			0	0		4	3	
Csörgődob 1-2			3	3		0	0	
Csettegő			1	1		0	0	
Száncsengő 3-4			0	0		12	9	
Tökcsörgő 1-2			0	0		4	3	

VI. EGÉSZSÉG- ÉS MUNKAVÉDELMI ESZKÖZÖK

Étel- mintavétel (üvegtartály) készlet	Óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1		1	1		0	0	
Mentőláda	Óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	A közegészségügyi előírások szerint	1	1		0	0	
Gyógyszerszekrény (zárható)	Óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	A közegészségügyi előírások szerint	1	1		0	0	
Munkaruha	A Munka Törvénykönyve, valamint a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1993.évi XXXIII. törvény és végrehajtási rendelet alapján, az óvodai kollektív szerződés szerint		28	20		0	0	
Védőruha	A munkavédelemről szóló 1993. évi CXIII. törvény és végrehajtási rendeletei alapján, az óvodai munkavédelmi szabályzat szerint.		2	0		0	0	
Tűzoltó készülék	Az érvényes tűzvédelmi szabályok szerint.		7	4		0	0	